

Soolomatkailijoiden matkustusmotiivit

Henna Huhtamella

Tekijä(t) Huhtamalla Henna	
Koulutusohjelma Matkailun koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko Soolomatkoilijoiden matkustusmotiivit	Sivu- ja liitesivumäärä 40
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia suomalaisten soolomatkoilijoiden matkustusmotiiveja, eli syitä miksi matkalle halutaan lähteä nimenomaan yksin. Tutkimustulosten pohjalta pyrittiin antamaan myös vinkkejä matkatoimistoille, miten he voisivat kiinnittää enemmän huomiota soolomatkoilijoihin toiminnassaan. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Suomen matkatoimistoalan liitto ry eli SMAL.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosuudessa käydään läpi suomalaisten matkailutottumuksia ja historiaa niiden takana, jotta voidaan ymmärtää paremmin suomalaisia yleisesti matkailijoina. Lisäksi paneudutaan kuluttajakäyttäytymiseen ja siihen vaikuttaviin tekijöihin, kuten motiiveihin. Teoriaosuuteen kerättyjä tietoja on pyritty hyödyntämään mahdollisimman hyvin opinnäytetyön tutkimusosassa.</p> <p>Empiirisessä, eli tutkimusosassa tutkimusmenetelmänä käytettiin laadulliseksi tutkimukseksi luokiteltavaa netnografiaa. Tutkimusaineistoa kerättiin siis Internetistä hakusanoilla löytyneistä kirjoituksista, blogiteksteistä ja niiden kommentteista sekä keskustelupalstoilta. Saatu aineisto analysoitiin laadullisen tutkimuksen keinoja käyttäen ja eri teemoista koostuvan rungon perusteella. Nämä teemat olivat soolomatkoilun motiivit/työntekijät, ongelmat sekä matkakohteet/matkustusmuodot.</p> <p>Tutkimustuloksista selvisi, että soolomatkoilijoita motivoi esimerkiksi yksin matkustamisen helppous, täydellinen läsnäolon- ja vapaudentunne sekä uusiin ihmisiin ja paikkoihin tutustuminen. Yksin matkalle lähdetään, jotta voitaisiin irtaantua arjen ympyröistä ja keskittyä omaan itseen. Ongelmina soolomatkoilijat pitivät muun muassa turvattomuuden tunnetta, matkakulujen nousua sekä yksin ulkona syömistä. Tutkimustulosten mukaan suosituimmat matkakohdet sijoittuivat Euroopan ja Aasian sisälle, sekä Australiaan ja Uuteen-Seelantiin.</p>	

Asiasanat

Matkailu, matkailijat, suomalaiset, motiivit

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Suomi matkailun lähtömaana	2
2.1	Matkailun historiaa Suomessa	2
2.2	Suomalaisten matkailu nykypäivänä	4
2.3	Suosituimmat matkakohteet	6
3	Kuluttajakäyttäytyminen matkailussa	8
3.1	Kuluttajakäyttäytymisen perusteet	8
3.2	Motivaatio	9
3.2.1	Yksilölliset motivaatiot	10
3.2.2	Työntö ja vetovoimatekijät	10
3.2.3	Maslown hierarkia malli	11
3.3	Matkailun kasvuun vaikuttavat tekijät	12
3.4	Kuluttajakäyttäytymisen trendejä	13
4	Tutkimus ja sen kulku	16
4.1	Laadullinen tutkimus ja etnografia	16
4.2	Netnografia	17
4.3	Aineiston keruu ja tutkimusjoukko	18
4.4	Aineiston analyysi	24
4.5	Tutkimustulokset	25
4.5.1	Motiivit/työntötekijät	25
4.5.2	Soolomatkailun ongelmat	28
4.5.3	Matkakohteet/matkustusmuoto	29
5	Pohdinta	32
5.1	Tutkimuksen luotettavuus	32
5.2	Johtopäätökset ja matkatoimistovinkit	35
5.3	Opinnäytetyöprosessi ja oma oppiminen	36
	Lähteet	38

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tavoitteena ja tutkimusongelmana on tutkia ja selvittää suomalaisten yksin matkustavien eli soolomatkaileijoiden matkustusmotiveja; miksi matkalle halutaan lähteä nimenomaan yksin? Tutkimusosuudessa selvitetään myös millaisia ongelmia soolomatkaileijat kokevat yksinmatkustamisessa ja minne päin maailmaa he useimmiten suuntaavat. Soolomatkaileijoita tutkiaan siis yhtenä matkaileijatyypinä, ilman ikä tai sukupuoli rajoituksia. Lisäksi saatujen tietojen pohjalta tarkoituksena on pystyä antamaan vinkkejä matkatoimistoille, miten he pystyisivät paremmin palvelemaan yksin matkustavia asiakkaita ja heidän tarpeitaan tulevaisuudessa.

Matkustajakuntana soolomatkaileijoita on tutkittu vain vähän, mikä näkyi kirjoitusprosessissa teorian tiedon saatavuuden vähyytenä. Soolomatkaileusta kuullaan puhuttavan kuitenkin yhä enemmän, esimerkiksi Internetin eri palstoilla ja foorumeilla, joten aihe on ajankohtainen ja tutkimisen arvoinen. Niukasti saatavilla oleva tieto osaltaan inspiroi aiheen valinnassa ja se, että kirjoittaja on itsekin kiinnostunut yksin maailmalle lähtemisestä.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii SMAL eli Suomen matkatoimistoalan liitto ry. SMAL koostuu noin 160 matkatoimistosta, matkanjärjestäjästä ja incoming-matkatoimistosta. Lisäksi jäsenistöön kuuluu yli 100 erilaista matkailualan yritystä/yhteisöä, kuten majoitusliikkeitä, kuljetusyhtiöitä, oppilaitoksia sekä matkailualan lehtiä. SMAL on perustettu vuonna 1940 ja sen tavoitteena on edistää matkatoimistoalan kehitystä Suomessa, ajaa jäsentensä etuja ja valvoa niiden oikeuksia, toimia hyvien liiketapojen ylläpitämiseksi sekä luoda edellytyksiä hyviin suhteisiin ja toiminnalliseen yhteistyöhön jäsentensä ja matkailualan muiden yritysten kesken. (SMAL 2016.)

Opinnäytetyö on jaettu teoriaosuuteen ja empiiriseen osuuteen, eli tutkimusosuuteen. Teoriaosuudessa käsitellään suomalaisten matkailun historiaa sekä matkustustottumuksia; kuinka paljon suomalaiset matkustavat yleensäkin ja minne? Lisäksi käsitellään kuluttajakäyttäytymistä matkailussa yleisesti ja tutustutaan myös hieman kuluttajakäyttäytymisen trendeihin matkailun näkökulmasta. Empiiristä osaa varten laadittiin Internetissä toteutettava tutkimus, eli netnografinen tutkimus. Tutkimuksessa kerättiin tietoa soolomatkaileijoista havainnoimalla eri nettilähteitä, joita olivat hakusanoilla löydettyt kirjoitukset, blogit ja keskustelupalstat. Empiirisessä osassa käydään läpi tutkimuksen kulkua ja sen kautta saatuja tuloksia. Tulosten merkitystä pohditaan yhteenvedon ja johtopäätöksistä on pyritty antamaan vinkkejä matkatoimistoille.

2 Suomi matkailun lähtömaana

Tässä luvussa kerrotaan suomalaisista matkailijoista ja Suomesta matkailun lähtöalueena sekä raotetaan suomalaisen matkailun historiaa. Minne suomalaiset mieluiten matkustavat ja miksi? Ei tarvitse mennä ajassa taaksepäin kuin viisikymmentä vuotta nähdäkseen, että tämän päiväinen suomalaisten matkailutapa, ja asenteet matkoihin, vaikutti ennen lähes utopistisilta. Brittiläisen taloustietopalvelun Timetricin mukaan suomalaiset kuuluivat vuonna 2013 maailman eniten matkustaviin kansoihin (Rantapallo 2014.), joten ajat ovat tosiaan muuttuneet.

2.1 Matkailun historiaa Suomessa

Nykyväinen matkailu Suomessa johtaa juurensa pitkälle aikaan, jolloin matkailun edellytykset olivat vasta syntymässä. Pääasiallinen liikkumistapa Suomessa ennen teiden rakentamista oli vesireittien hyödyntäminen. Vanhimmat kaupungit Suomeen on perustettu meren rannikolle, kuten Turku, Porvoo ja Rauma. Jo 1600 – ja 1700 –luvulla rannikko-paikkakunnille kehittyi laivanvarustajia ja –rakentajia, jotka liikennöivät maailman merillä. Reittiä Turun ja Tukholman välillä alettiin liikennöidä vuonna 1836. Suomen tiestö kehittyi vanhoista ansapoluista vähitellen hevosten kuljettaviksi kärryiksi ja lopulta maanteiksi. Tieverkosto oli 1800 –luvun alkupuolella jo melko kattava. (Verhelä 2014, 192-193.)

Rautatien rakentaminen alkoi Suomessa Euroopan mallia seuraten 1858. Junayhteydet laajenivat pikkuhiljaa ja rautateiden sähköistäminen alkoi 1960 –luvulla. Nykyäänkin käytössä olevien Pendolinojen aika alkoi 1990. Siviili-ilmailu puolestaan alkoi Suomessa varsinaisesti 1923, vaikkakin sitä oltiin harjoiteltu jo 1919 lentämällä postilenttoja ilmavoimien koneella. Lentoliikenne alkoi reittilentojen myötä lähialueille, kuten Tallinnaan ja Tukholmaan. Kansainvälisestikin tunnettu suomalainen lentoyhtiö perustettiin vuonna 1923 nimellä Aero Oy, josta se vaihtoi nimensä vuonna 1968 Finnairiksi. (Verhelä 2014 194-195.)

Nykyajan mukainen matkailu ja suuria ihmisjoukkoja liikuttava massaturismi on kehittynyt Suomessa 1900 –luvulla ja sen jälkeen. Suomen matkailun kehitysvaiheita on kuvannut sosiologi Eeva Jokinen seuraavasti:

Esiturstinen kausi (- 1945 saakka)

- Ulkomaanmatkailu vähäistä
- Yläluokka ja sivistyneistö matkustivat
- Suomen matkatoimisto perustettiin

Massaturismin edellytysten synty (1946 – 1959)

- Työväestön palkkaus ja vuosilomat kehittyivät
- Pakettimatkojen alkua

Massaturismin herääminen (1960 – luku)

- Etelän aurinkolomien nousu, suihkukoneet, tilauslennot
- "etelänmatkat" käsitteenä vakiintui

Massaturismin ekspansiovaihe (1969 – 1978)

- Hyvä taloudellinen tilanne yhteiskunnassa
- Kaiken kansan matkat (esim. Keihäsmatkat)

Pysähtyneisyyden aika (1979 - 1981)

- Taloudellinen taantuma
- Matkustajamäärät laskivat voimakkaasti

Uusi ekspansiovaihe (1980 – luku)

- Kohdevalikoima laajeni, matkojen suhteellinen hinta laski
- Matkustajamäärä nousi, huippuvuosi 1989 yhteensä lähes 1,7 milj. matkustajaa

Romahdus ja taantuma (1990 – luku)

- Suuryöttömyys, valuutan kelluttaminen, matkaverot
- Matkailijamäärä laski pohjaan 1993, elinkeinossa konkurssieja

Yksilöllisten matkakokemusten aika 2000 – luku →

- Matkan sisältö ja elämykset ohjaavat kuluttajan valintoja, turvallisuustietoisuus kasvaa, uusia kohteita
- Globalisaatio, markkinointi ja myynti sähköistyä
- Räättälöinti, dynaaminen paketointi

Kuvio 1. Suomen matkailun kehitysvaiheita. Mukailtu Verhelä 2014 mukaisesti.

Matkatoimistotoiminta alkoi Suomessa vuonna 1897, kun Helsingin rautatieasemalla ryhdyttiin myymään kansainvälisiä kuponkilippuja rautateitse matkustaville ihmisille. Tarpeiden kasvun myötä perustettiin maan ensimmäinen täydellinen matkatoimisto vuonna 1909, nykyiseltä nimeltään Suomen Matkatoimisto Oy. 1900-luvun alkupuolella suomalaisten ulkomaanmatkailu oli kuitenkin vielä vähäistä. Sotien jälkeen kansakunta alkoi pikkuhiljaa toipua ja varallisuus kasvaa, joka loi edellytykset ulkomaanmatkailulle, joskin useimmille matkat olivat vielä ylellisyyttä. (SMAL 2016.)

1950-luvulla matkatoimistojen määrä kasvoi valtavasti, ja verkosto levittäytyi pian ympäri koko Suomen. Ensimmäinen seuramatkalento tehtiin vuonna 1951 Espanjan Madridiin, ja matkat Kanariansaarille alkoivat viisi vuotta myöhemmin 1956. Matkat kestivät nykyisiin lentoaikoihin verraten todella kauan ja esimerkiksi Las Palmasiin lennettäessä koneessa istuttiin jopa 30 tuntia. Suomalaisten laajamittainen seuramatkustus alkoi 1960-luvulla. Enää ei tarvinnut olla rikas lomailakseen ulkomailla ja matkojen luonne muuttuikin opinto- ja kulttuurimatkoista aurinkolomiksi. (SMAL 2016.)

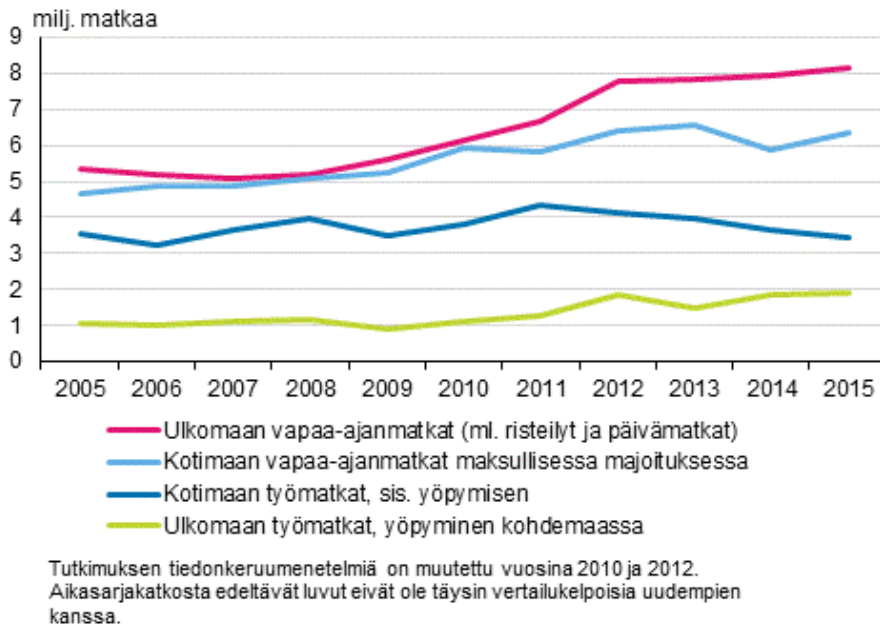
Matkustamista osaksi jokamiehen kulttuuria oli vahvasti kehittämässä 1960 – 1970 – luvuilla Kalevi Keihänen ja hänen perustamansa Keihäsmatkat Oy. Keihäsmatkojen näkyvintä toiminta aikaa oli 1970 –luvun alku. Pieni henkilökunta, kova työ, suuri määrä matkustajia täysissä koneissa saavuttivat yhdessä kuluttajille suotuisan kustannustason. Keihäsmatkat kasvoi hurjaa vauhtia, mutta teki kuitenkin konkurssin vuonna 1974. (Verhelä 2014.)

2.2 Suomalaisten matkailu nykypäivänä

Suomalaisten vapaa-ajanmatkailu on lisääntynyt vuosien saatossa melko tasaista tahtia. Modernin kulutusyhteiskunnan sekä matkailupalvelujen tuotteistamisen myötä matkustelu on tullut myös tavallisten palkansaajien ulottuville. Nykyään lomamatkat ovat arkipäiväistyneet ja muuttuneet osaksi keskiluokkaisten suomalaisten elämäntyyleä. Kaukomatkoilta etsitään uusia elämyksiä. (Heinonen 2008, 12.)

Pelkästään jo kymmenessä vuodessa 15 -84-vuotiaiden suomalaisten ulkomaille tehtyjen vapaa-ajanmatkojen määrä on noussut yli 3 miljoonalla. Vuonna 2005 ulkomaille tehtiin 5,3 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa, kun taas vuoteen 2015 mennessä luku on noussut jo 8,1 miljoonaan, kuten alla olevasta kuviosta voimme nähdä. (Tilastokeskus 2016.)

Kuvio 2. Suomalaisien matkailu 2005- 2015. (Tilastokeskus 2016.)

Pitkään jatkunut talouskasvu katkesi yllättäen vuoden 2008 loppupuolella, mikä vaikutti vahvasti myös Suomen talouteen. Kaikkien ennakkoluulojen vastaisesti edes kyseinen talouslaantumakaan ei laskenut suomalaisten matkailuinnostusta. Talousasiantuntijoiden mukaan suomalaisten matkailun painopiste tulisi voimakkaasti siirtymään kotimaanmatkailuun, mutta suomalaiset päättivätkin jatkaa ulkomaanmatkailua, kuin mitään ei olisi tapahtunut. (Tamminen 2011.)

Tänä päivänä suomalaiset valitsevat matkansa kulloisenkin tarpeen mukaan, on se sitten kaupunkielämyksiä, rantalöhöilyä tai matkailua maailman ympäri. Lyhyet kaupunkilomat ovat nykyään yhtä suosittuja kuin rantalomat. Eri kohderyhmät, kuten lapsiperheet, yksin matkustavat tai pariskunnat, otetaan tarjonnassa entistä paremmin huomioon mikä laajentaa ja yksilöllistää matkavalikoimaa entisestään. (Rantapallo 2013.)

Suomalaisten matkailu aktiivisuuteen oleellisena osana on vaikuttanut ja vaikuttaa Suomen maantieteellinen asema ja vaihteleva sää. Kylminä kesinä esimerkiksi matkailaan usein enemmän kuin lämpiminä kesinä. Vuonna 2014 hyytävän kylmä kesäkuu sai monet etsimään lämpöä muualta ja Välimeren pohjoispuolen valtioihin tehtiinkin 23 prosenttia enemmän matkoja kuin vuonna 2013. Samaisena kesänä Kreikan ja Turkin matkat lisäsivät suosiotaan 30 prosentilla. (Tilastokeskus 2014.)

Myös vuonna 2015 koettu viileä kesä sai suomalaiset matkustamaan touko-elokuussa ahkerasti Keski-Eurooppaan, minne matkoja tehtiin 20 prosenttia enemmän kuin vuonna 2014. Tällöinkin Välimerenmaista Kreikka ja Turkki kasvattivat suosiotaan. (Tilastokeskus 2015.)

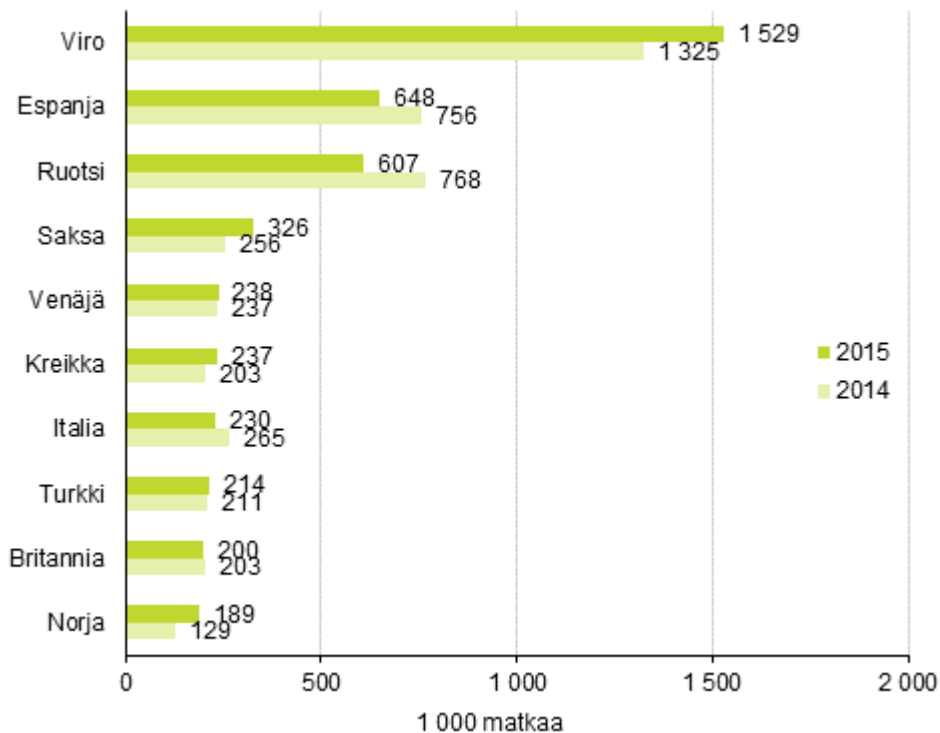
Verkkomatkatoyimisto Expedia selvitti kyselytutkimuksella suomalaisten matkailijoiden ajatuksia matkaseurasta. Kysely toteutettiin tammikuussa 2016 ja vastaajina toimi 1035 18 vuotta täyttänyttä suomalaista. Kaikkein mieluisimpana matkaseurana suomalaiset näyttävät pitävän omaa puolisoaan. Puolison kanssa matkaisivat mieluiten 32 prosenttia suomalaisista, kun taas perheen kesken matkustamista suosi 29 prosenttia. Lähes yhtä moni (27 prosenttia) arvostaa ystävien seuraa reissussa. Selvästi vähiten suosittu matkustusmuoto suomalaisten keskuudessa on yksin matkailu, sillä vain 12% ilmoitti tämän mieluisimmaksi matkaseuravaihtoehdoksi. Jopa 40 prosenttia vastaajista kertoo kuitenkin joskus olleensa yksin matkalla ja lopuista 60 prosentista vain joka kuudes ilmoitti haluavansa joskus kokeilla soolomatkailua. Yksin lomalle lähtiessä suurin osa vastaajista, 43 prosenttia, valitsisi mieluiten kaupunkiloman, kun taas rantalomalle lähtisi 26 prosenttia vastaajista. Aktiviteettiloman valitsisi vain 11 prosenttia. Pitkä reppureissu koettiin vähiten houkuttelevana yksin ja vastaajista vain 9 prosenttia olisi valmis tällaiseen matkaan. (Kaiku Helsinki 2016.)

2.3 Suosituimmat matkakohteet

Suomalaisten suosikki kohdemaat matkailussa ovat vuosien saatossa pysyneet melko muuttumattomina, joskin globalisaatio on vaikuttanut myös suomalaisten matkailuun. Etelä-Euroopan perinteisten rantalomakohteiden ja rakkaiden naapurimaiden, Ruotsin ja Viron, lisäksi matkailu on siirtynyt yhä kaukaisempiin maihin.

Vuonna 2015 Keski-Eurooppa ja Aasia lisäsivät suosiotaan suomalaisten keskuudessa. Viro säilytti ylivoimaisen ykköspaikkansa ja sinne tehdyt päivärasteilyt ja yöpymisen sisältävät matkat lisääntyivät. Ruotsin kohdalla tilanne oli juuri päinvastainen eli sinne tehdyt päivämatkat ja yöpymisen sisältävät matkat vähenivät. Espanjaan, erityisesti Kanariansaarille matkat niin ikään vähenivät. Suosiotaan kasvattivat puolestaan Saksa ja Kreikka. Aasian kohteista Arabiemiirikunnat lisäsivät suosiotaan viime vuoteen verrattuna, kun taas kestopuosikki Thaimaahan matkustettiin viime vuotta vähemmän. (Tilastokeskus 2016.)

Alla näkyvästä Tilastokeskuksen (2016) kuviosta voimme nähdä suomalaisten suosituimmat ulkomaan kohteet yöpymisen kohdemaassa sisältäneillä vapaa-ajanmatkoilla vuosina 2014 ja 2015.

Kuvio 3. Suomalaisten suosituimmat kohteet yöpymisen kohdemaassa sisältäneillä vapaa-ajanmatkoilla 2015 ja 2014. (Tilastokeskus 2016.)

Valmismatkojen osalta suomalaisten suosiossa vuodesta toiseen on pysynyt Eurooppa. Sinne tehtyjen matkojen osuus koko valmismatkalomailusta oli vuonna 2015 70%. Suosituimpina kohtemaina Euroopan alueella ovat Espanja ja Kreikka. Turkki on myös suosittu kesäkohde. Euroopan ulkopuolisista kohteista suomalaiset matkaavat mieluiten Thaimaahan, jonne 94 000:sta kaukovalmismatkasta suuntautui 54%. (SMAL 2016.)

Vuoden 2015 Top ten –lista

1. Espanja/Kanaria/Baleaarit: 225 942 matkustajaa
2. Kreikka: 156 270 matkustajaa
3. Turkki: 105 611 matkustajaa
4. Thaimaa: 50 640 matkustajaa
5. Italia: 22 891 matkustajaa
6. Portugali/Madeira/Azorit: 19 217 matkustajaa
7. Kypros: 15 383 matkustajaa
8. Kroatia: 12 786 matkustajaa

9. Arabiemiirikunnat: 11 983 matkustajaa

10. Itävalta: 11 685 matkustajaa

Kuvio 4. Vuoden 2015 suomalaisten Top ten –matkakohdelista. (SMAL 2016.)

Kaupunkilomien suhteen suomalaiset suosivat niin ikään Euroopan kohteita. Nordic Travel Trends –tutkimuksessa selvitettiin pohjoismaalaisten, mukaan lukien suomalaisten matkailumieltymyksiä. Pohjoismaalaiset tekevät paljon kaupunkilomia, ja tutkimukseen vastanneista 40 % suunnitelikin lähtevänsä kaupunkilomalle seuraavan kahden vuoden aikana. Suomalaisten top 5 -kaupunkikohteet listalle pääsivät Lontoo, Pariisi, New York, Rooma sekä Berliini. Pääasiassa pohjoismaalaiset suosivat Euroopan kaupunkikohteita, ja vain kuusi kaupunkia 20 suosituimman kaupunkikohteen joukossa on Euroopan ulkopuolella. (Rantapallo 2014.)

3 Kuluttajakäyttäytyminen matkailussa

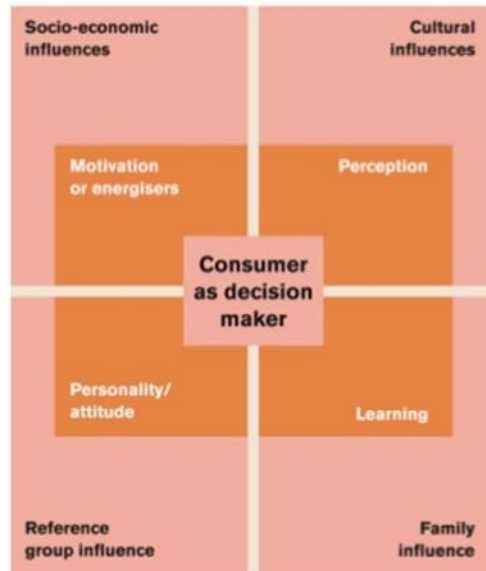
Mikäli haluamme pystyä ymmärtämään ja ennustamaan matkailupalveluiden muuttuvaa kysyntää, on meidän pystyttävä ymmärtämään myös matkailijoiden kuluttajakäyttäytymistä. Yksilölliseen kuluttajakäyttäytymiseen vaikuttavat monet eri tekijät, kuten halut ja tarpeet, käytettävissä oleva raha ja aika, asenteet, mielikuvat sekä motivaatio. Kukaan yksilö ei kuitenkaan ole samanlainen, joten on tärkeää muistaa, että esimerkiksi asenteet ovat sidoksissa yksilön henkilökohtaiseen maailmankuvaan ja mielikuvat ovat jokaisen omia uskomuksia ja vaikutelmia eri tuotteista ja kohteista. Motivaatiot selittävät ihmisten syitä matkustaa, mutta syyt vaihtelevat ihmisen taustoista ja omista haluista riippuen. (Cooper, Fletcher, Fyall, Gilbert & Wanhill 2008, 43.)

3.1 Kuluttajakäyttäytymisen perusteet

Yksinomaan matkailuun liittyvää kuluttajakäyttäytymistä tutkittaessa on otettava huomioon erityisesti tarpeet, ostomotiivit ja päätöksentekoprosessi matkailupalveluissa, erilaisten myyntiä edistävien taktiikoiden käyttö, kuten internet sekä erilaisten riskien mahdollisuus, kuten terroriteot. Lisäksi on huomioitava eri markkinasegmentit ostokäyttäytymisessä sekä miten matkailupalveluiden tuottajat voivat parantaa myyntiään. Kulutustavat vaihtelevat saatavilla olevien tuotteiden mukaan sekä sen, miten yksilöt ovat oppineet ostamaan matkailuun liittyviä tuotteita ja palveluita. Pääpiirteittäin kuluttajakäyttäytymisen malleja voi-

daan selittää psykologisella, sosiologisella ja ekonomisella lähestymistavalla. (Cooper, Fletcher, Fyall, Gilbert & Wanhill 2008, 42-43.)

Alla olevassa taulukossa on yksinkertaisesti selitetty pääkohdat, jotka vaikuttavat kuluttajaan päätöksen tekijänä.

Figure 2.1 Consumer decision-making framework

Cooper et al: *Tourism: Principles and Practice*, 3e

Pearson Education Limited 2005, © retained by authors

Kuvio 4. Kuluttaja päätöksentekijänä. (Cooper, Fletcher, Fyall, Gilbert & Wanhill 2008, 44.)

Motivaatio vaikuttaa yksilön päätökseen mennä lomalle tai vierailemaan tietyssä kohteessa. Yksilö on luonut elämänsä aikana mielikuvia eri kohteista, järjestöistä ja tuotteista ympäristöönsä havainnoimalla. Mielikuvia luodaan esimerkiksi mainosten, asenteiden ja saatavilla olevan tiedon perusteella. Asenteet ja maailmankatsomus voivat usein olla kulttuurisidonnaisia. Kaikki nämä vaikuttavat yksilön mielikuviin eri matkailutuotteista ja voivat joko lisätä tai laskea ostopäätökseen liittyvää innostusta. Perheellä voi myös olla vaikutusta yksilön päätöksentekoon kuluttajana. Perheeltä opitut asenteet ja mallit voivat vaikuttaa matkakohteen valinnassa tai miten, milloin ja mistä matkailutuote ostetaan. (Cooper, Fletcher, Fyall, Gilbert & Wanhill 2008, 44-45.)

3.2 Motivaatio

Motivaation ymmärtäminen on avain kokonaisvaltaiseen matkailijan käyttäytymisen ymmärtämiseen. Motivaation avulla voidaan selittää miksi ihmiset matkustavat. Klassinen selitys englanninkieliselle sanalle "motivation" (=motivaatio) on johdettu sanasta "motivate"

(=motivoida), mikä tarkoittaa syytä ihmisen tietynlaiselle toiminnalle tai stimulointia tietynlaista toimintaa kohtaan. Motivaatio lähtee yleensä yksilön tuntemuksista haluta tai tarvita jotain. (Cooper, Fletcher, Fyall, Gilbert & Wanhill 2008, 45.)

3.2.1 Yksilölliset motivaatiot

Kaikki matkailijat ovat erilaisia, kuten myös tekijät jotka motivoivat heitä matkustamaan. On olemassa kuitenkin tekijöitä, jotka määrittelevät melko kattavasti myös yksilöllisiä motivaattoreita. Näihin tekijöihin kuuluu esimerkiksi yksilön persoonallisuus, kuten onko hän seikkailunhaluinen vai varovainen tai seurallinen vai yksin viihtyvä. Elämäntyyliinkin on motivaation kannalta merkittävä rooli, sillä se kartoittaa ostopäätöksen taustalla olevat tekijät. Motivaatiot ovat todennäköisesti erilaisia rauhaa rakastavan sekä juhlimiseen keskittyvän henkilön välillä. (Horner & Swarbrooke 2016, 77.)

Aikaisemmat elämykset matkailijana erilaisissa kohteissa vaikuttavat myöhempisiin matkustus motiiveihin. Näihin kokemuksiin lasketaan niin positiiviset kuin negatiivisetkin kokemukset. Motiiveihin voi vaikuttaa myös koko eletty elämä, yleensä nostalgisessa mielessä. Häämatkan jättämät positiiviset muistot voivat saada matkailijan esimerkiksi palaamaan kohteeseen uudelleen. Yksilön käsitys omista kyvyistä ja heikkouksista vaikuttaa omalta osaltaan myös motivaatioihin. Käsitykset voivat liittyä varallisuuteen tai omiin henkilökohtaisiin taitoihin. Lisäksi se millaisen kuvan yksilö haluaa itsestään toisille antaa vaikuttaa matkustus motiiveihin. (Horner & Swarbrooke 2016, 77.)

Nämä yksilölliset motivaatiotekijät voivat muuttua ajan kuluessa henkilökohtaisten muutosten myötä. Tällaisia muutoksia voivat olla muun muassa uusi kumppani tai lapsensaanti. Muutokset taloudellisessa tilanteessa tai terveydessä sekä uudet vaihtuvat kokemukset matkailijana voivat vaikuttaa myös matkustukseen liittyviin motiiveihin. (Horner & Swarbrooke 2016, 77.)

3.2.2 Työntö ja vetovoimatekijät

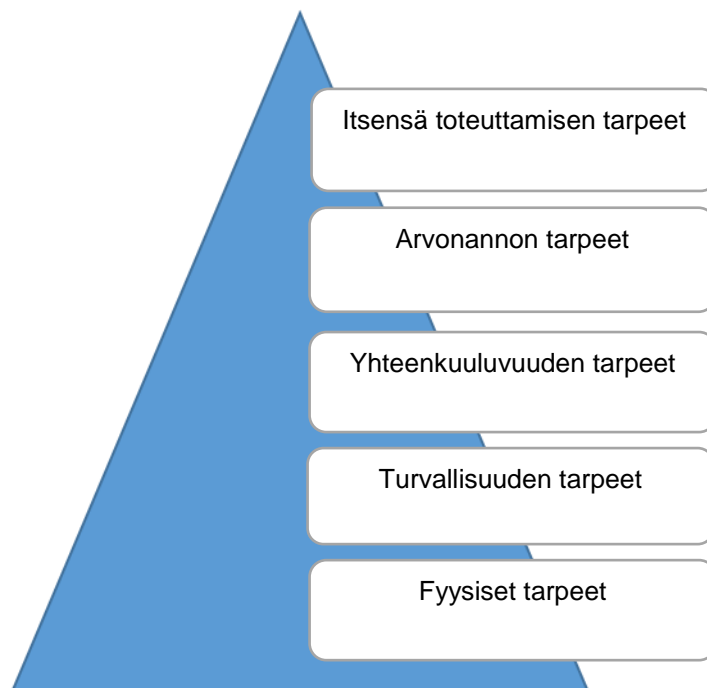
Matkustusmotiiveista puhuttaessa on hyvä tarkastella motiiveihin vaikuttavia työntö- ja vetovoimatekijöitä. Matkailijan tarve päästä pois omasta ympäristöstään voi toimia työntötekijänä, kun taas vetovoimatekijät auttavat matkailijaa valitsemaan tietyn matkakohteen. (Holloway & Humphreys 2012, 70.)

Työntekijöiden lähtökohtana voi toimia esimerkiksi halu paeta arjen stressiä. Muita työvoimatekijöitä ovat muun muassa rentoutuminen, huolettomuus, yhteinen aika perheen kanssa, statuksen luominen, sosiaalinen kanssakäyminen muiden kanssa, romantiikan mahdollisuus, maailmankuvan avartaminen, itsensä löytäminen sekä ostokset. Nämä tekijät, yksin tai yhdessä, motivoivat yksilöä matkustamaan. Vetovoimatekijät määrittelevät minkä matkakohteen yksilö valitsee täyttääkseen työntekijät. (Holloway & Humphreys 2012, 70-71.)

Vaikka yksilöillä on monia eri motiiveja matkustaa vetovoimatekijät auttavat määrittelemään lopullisen matkakohteen valinnan. Vetovoimatekijöiksi voidaan laskea muun muassa kohteen saavutettavuus, sääolosuhteet, nähtävyydet ja tapahtumat, luonto sekä yleinen positiivinen kuva kohteesta turvallisena ja viihdyttävänä maana. (Holloway & Humphreys 2012, 71.)

3.2.3 Maslown hierarkia malli

Maslown tarpeiden hierarkia malli on yksi tunnetuimmista motivaatio teorioista. Malli perustuu yksilöllisten tarpeiden sijoittamiseen eri tasoille.

Kuvio 5. Maslown tarvehierarkia malli. Mukailtu Cooper, Fletcher, Fyall, Gilbert & Wanhill 2008 mukaisesti.

Maslown teoria kuvataan usein pyramidin mallissa, jonka alimmaisella tasolla ovat perustarpeet ja huipulla korkeimmat tarpeet. Ihmisen tarpeiden hierarkkinen järjestys Maslown mukaan on:

1. Fysiologiset tarpeet eli hengissä säilymisen edellytykset, kuten ruoka, juoma ja lepo
2. Turvallisuuden tarpeet, kuten suojautuminen vaaroilta
3. Yhteenkuuluvuuden ja rakkauden tarpeet, kuten ystävyys ja rakkaus
4. Arvonannon tarpeet, kuten kunnioituksen saaminen ja itsekunnioitus
5. Itsensä toteuttamisen tarpeet, eli omien kykyjen saaminen täyteen käyttöön esimerkiksi työelämässä

Motivaatio riippuu siitä, minkä tason tarpeet yksilö kokee tyydyttyiksi. Mikäli ylimpien tasojen tarpeita ei tyydytetä alimman, eli psykologisen tason, tarpeet alkavat toimia motivaationa yksilön käytökselle. Mikäli alimman tason tarpeet kuitenkin on tyydytetty, ne eivät enää motivoi yksilön käytöstä vaan aina pyramidin seuraava taso. (Cooper, Fletcher, Fyall, Gilbert & Wanhill 2008, 45-46.)

3.3 Matkailun kasvuun vaikuttavat tekijät

Ihmisten matkailuun ja matkailun kehittymiseen ovat aikojen kuluessa vaikuttaneet, ja vaikuttavat edelleen, monet eri tekijät. Perusedellytykset eli matkustamiseen tarvittava raha, aika ja motiivit ja niiden määrän ja laadun muutokset ovat osaltaan matkailun kasvun taustalla. (Verhelä 2014, 15.)

Palkallisen vapaa-ajan määrä on vuosien saatossa kasvanut ja vapaa-ajan käyttö muuttunut. Palkallinen vapaa-aika tarkoittaa työaikalainsäädännössä ja työehtosopimuksissa määriteltyjä vuosilomia ja palkallisia arkivapaita. Matkailun kannalta merkityksellistä vapaa-ajan määrän lisäksi on vapaa-ajan käyttö. Samaan aikaan kun vapaapäivien lukumäärä on kasvanut, on niiden käyttämisen ajoitus muuttunut. Yhä enemmän vapaa-aikaa vietetään lyhyemmissä osissa: yksittäisiä päiviä erillään, pidennettyjä viikonloppuja ja viikkoja kerrallaan. Tällainen vapaa-ajan käytön pirstaloituminen mahdollistaa lukumääräisesti useampien lyhyiden matkojen tekemisen. Palveluen tarjoajat ovat vastanneet tähän kehitykseen esimerkiksi erilaisilla viikonloppupaketeilla. (Verhelä 2014, 15-16.)

Toinen merkittävä matkailua kasvattava tekijä on tulotason kasvu. Kehittyneiden maiden kansalaiset matkustavat kaukasiin kohteisiin yhä enemmän ja yhä useammin. Tulotason kasvun lisäksi myös erityisesti lentoliikenteen palvelujen hintojen suhteellinen hintatason lasku on kasvattanut matkailukysyntää. Liikennevälineiden ja liikenteen infrastruktuurin kehittyminen on tehnyt kohteiden saavuttamisen helpommaksi. Erilaiset liikenneväylät, kuten tiet ja lentoväylät, ovat kehittyneet yhä turvallisemmiksi, mukavemmiksi ja sopivammiksi nopealle liikkumiselle. Matkustusajat ovat lyhentyneet liikennevälineiden teknologian ja väylien kehittymisen ansiosta. (Verhelä 2014, 16.)

Tietoyhteiskunnan ja median sekä markkinoinnin kasvu on vaikuttanut ja vaikuttaa edelleen matkailun kasvuun. Yleistiedon määrä ja laatu vieraista maista ja kulttuureista on kuluttajien keskuudessa suuri ja kasvaa edelleen. Tiedonhankinnan helppous, tiedon saatavuus ja monikanavaisuus ovat nykyään tyypillisiä piirteitä, mitkä osaltaan lisäävät matkailua. Matkailijat tarvitsevat ja haluavat tietoa eri kohteista ja tarjolla olevista palveluista ennen lopullista ostopäätöstä. (Verhelä 2014, 16.)

Aktiviteettilomien kysynnän kasvu on kaksinkertaistunut 2000 –luvun alkuvuosina. Tällaisissa lomissa matkan sisältö rakentuu erilaisten aktiviteettien ympärille, kuten pyöräily, vaelluksen ja sukelluksen. Kasvava matkaryhmä ovat kaukokohteisiin tehtävät matkat, esimerkiksi villieläin- ja luontosafarit Afrikkaan. Taustalla aktiviteettilomien kysynnän kasvussa on lisääntynyt halu latautua henkisesti elämysten ja fyysisesti haasteiden avulla. (Verhelä 2014, 16.)

Yksi merkittävä tekijä matkailun määrän kasvussa on osaltaan aktiivisten ja hyvin toimeentulevien eläkeläisten määrän kasvu. Maailmanlaajuisesti seniorikansalaisten osuus koko väestöstä kasvaa koko ajan johtuen syntyvyyden pienenemisestä ja keskimääräisen eliniän nousemisesta. Vuoteen 2050 mennessä vain puolet Euroopan väestöstä tulee olemaan työkäisiä. Matkailukuluttajina eläkeikää lähenevät ja sen saavuttaneet ovat kasvava ja potentiaalinen joukko, sillä he ovat usein hyväkuntoisia, varakkaita ja tottuneita matkustamaan. (Verhelä 2014, 17.)

3.4 Kuluttajakäyttäytymisen trendejä

Matkailu ja matkailijamäärät tulevat ennusteiden mukaan kasvamaan suhteellisen tasaisesti tulevaisuudessa. Koko maailman matkailijamäärän ennustetaan kasvavan vuositasolla noin 4 – 4,5%. Matkailun nostaessa suosiotaan kuluttajien keskuudessa nousee esille myös erilaisia trendejä, joita voidaan myös odottaa näkyvän tulevaisuudessa ja joihin matkailupalveluiden tuottajien sekä matkanjärjestäjien tulisi pystyä reagoimaan. (Verhelä 2014, 211.)

Vuonna 2011 maailmassa oli yhteensä noin 700 miljoonaa 65 vuotta täyttäneitä ja määrä tulee kasvamaan kolminkertaiseksi vuoteen 2020 mennessä. Tämä koskee erityisesti kehittyneitä maita, ja nopeimmin muutos tapahtuu Euroopassa sekä Japanissa. Matkailumarkkinoiden kannalta on merkittävää, että nämä tulevat seniorimatkustajat ovat hyväkuntoisempia ja terveempiä kuin aiemmat sukupolvet. Heillä on rahaa, aikaa ja mahdollisuus halutessaan matkustaa myös pidempiä aikoja ja käyttää eri palveluita monipuolisesti. (Verhelä 2014, 211.)

Hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtiminen on nykyään monelle todella tärkeää. Tämä näkyy ja tulee edelleen näkymään sekä matkakohteiden, että matkatuotteiden sisällön valinnoissa. Erilaiset terveyskylpylät sekä terveyttä edistävät harrastematkat kasvattavat suosiotaan. Luonnon ja luonnossa toteutettavien aktiviteettien vaikutus hyvinvointiin nähdään jatkossa myös kasvavana kysynnän kohteena maailmanlaajuisesti matkailualalla. (Verhelä 2014, 212.)

Individualismi ja Do It Yourself –asenne tulevat näkymään uusien matkailupalveluiden kehittämisessä ja myynnissä. Asiakkaat haluavat päättää matkansa yksityiskohdat itse, massatuotteiden ostamisen sijaan. Tähän vaikuttavat asiakkaiden ostovoiman ja varakkuuden kasvaminen, matkustuskokemusten lisääntyminen sekä kaikilla elämän alueilla näkyvä yksilökeskeisyys. Teknologian kehittyminen on mahdollistanut eri matkakohteiden ja palvelujen vertailun ja ostojen tekemisen verkossa ja näin vapauttanut asiakkaat toimimaan itsenäisesti. Seuramatkatyyppiset valmismatkat tulevat pysymään markkinoilla, mutta niiden suhteellinen osuus kaikesta matkustamisesta tulee pienenemään. (Verhelä 2014, 212.)

Haasteita matkailupalveluiden tarjoajille tuovat matkailijan päällekkäiset roolit. Matkailun perusteorioiden mukaisesti on totuttu jakamaan matkailijat kuluttajakäyttäytymisensä perusteella tiettyyn ryhmään. Nykyajan aktiivisella ihmisellä on kuitenkin usein elämässään monia erilaisia rooleja. Nämä roolit vaihtelevat elämäntilanteen, työn, vapaa-ajan, harrastusten ja ajankohdan mukaan, jonka seurauksena heidän tapansa toimia matkailijoinakin vaihtelevat. Matkan kohde, kesto, ajankohta ja käytetyt palvelut voivat vaihdella hyvinkin

paljon riippuen siitä onko matka esimerkiksi työ- vai lomamatka ja ollaanko matkaan lähdetty ystävien kanssa vaiko yksin. (Verhelä 2014, 212.)

Tasokkaampien palvelujen kulutus on nostanut suosiotaan muun muassa mediassa esitettävien varakkuutta ja luksuselämää ihannoivien sarjojen ja dokumenttien myötä. Tämän kaltaisia kokemuksia halutaan matkustettaessakin ja niitä alkaa olla jonkin verran jo tarjolla. Kuluttajat arvostavat myös hintojen läpinäkyvyyttä ja valinnan vapautta. Tarjousten metsästämisestä on tullut suosittua ja sitä helpottavat internetissä tarjolla olevat hakukoneet, tarjousten lisääntyminen, sosiaalisen median hyödyntäminen sekä palvelujen tarjoajien hintakilpailu. (Verhelä 2014, 212-213.)

Yhteiskuntarakenteemme on aikojen kuluessa siirtynyt yhä enemmän palveluyhteiskunnasta elämysyhteiskunnaksi. Materiaa ei pidetä enää niin tärkeänä ja palvelujen hankkiminen ja kuluttaminen painottuu kasvavassa määrin kokemusten ja elämysten hankintaan. Elämyksillä haetaan iloa, merkitystä ja sisältöä elämälle sekä joskus myös statusta. Slow tourism on myös kasvattanut suosiotaan. Sillä tarkoitetaan hidasta matkailua siten, että matkailijalle jää enemmän aikaa oikeisiin ja merkityksellisiin kohtaamisiin ihmisten, paikkojen, kulttuurin, ympäristön, ruuan ja itsensä kanssa. Hidas matkustaminen, pitempi aika kohteessa, teknologian hylkääminen ja pienempi hiilijalanjälki ovat osa slow tourismia. Mindfulness käsitteenä on lähellä slow tourismia ja matkailussa se käsittää palveluita, joissa annetaan aikaa ja tilaa ihmiselle itselleen. Tavoitteena mindfulnessissa on huomata mitä juuri tässä hetkessä tapahtuu ja mitä omassa päässä liikkuu. Mindfulness koetaan hyväksi vastapainoksi nyky maailman hektisyydelle. Hyvinvointimatkailussa perinteiset hoitomuodot ovat myös kasvattaneet kysyntää matkailijoiden keskuudessa. Perinteisiä hoitoja halutaan kokea niiden synnyinmaassa, kuten joogaa Intiassa. (Verhelä 2014, 213-214.)

4 Tutkimus ja sen kulku

Tässä luvussa käsitellään opinnäytetyössä tehtyä tutkimusta soolomatkailijoista sekä tutkimusmenetelmiä. Tavoitteena ja tutkimusongelmana oli siis selvittää yksin matkustavien eli soolomatkailijoiden matkustusmotiveja ja syitä heidän haluunsa matkustaa juuri yksin. Lisäksi luvussa tarkastellaan miksi toteutin tutkimuksen juuri tässä muodossa, miten keräsin ja analysoin saamaani aineistoa sekä millaisia tutkimustuloksia sain.

4.1 Laadullinen tutkimus ja etnografia

Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena, sillä tarkoituksena oli ymmärtää tutkimuksen kohteena olevaa toimintaa ja päästä tutkimaan kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Tutkimuksen idea lähti siitä, että soolomatkailijat ovat melko vähän tutkittu ryhmä ja kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään löytämään tai paljastamaan tosiasioita eikä vain todentamaan jo olemassa olevia totuusväittämiä, mikä oli juuri tutkimuksen tarkoitus. Tavoitteena oli myös saada mahdollisimman monipuolista tietoa sekä erilaisia ajatuksia, rajoittamatta niitä liikaa etukäteen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 161.)

Kvalitatiivisen tutkimuksen vastakohtana pidetään kvantitatiivista, eli määrällistä tutkimusta, jossa tulkintoja tehdään lukujen ja tarkoin määriteltyjen ohjeistusten perusteella. Kvantitatiivinen tutkimus tarkoittaa useimmiten siis kyselyä, jolla tutkimusaineisto kerätään. Sillä pyritään yleistämään ja perustelemaan jo olemassa olevia teorioita. Määrällinen tutkimus tutkii usein myös isompaa joukkoa, kuin laadullinen tutkimus. (Kananen 2015, 73.)

Kvalitatiivista tutkimusta ei voida rajata käsittämään vain yhtä tietäntyyppistä tutkimusmetodia, vaan se voidaan jakaa eri alalajeihin. Tässä tutkimuksessa kvalitatiivisen tutkimuksen lajina on käytetty Internetissä toteutettavaa etnografiaa, josta kerrotaan seuraavassa kappaleessa tarkemmin. Etnografian tavoitteena on ymmärtää ihmisen toimintaa ja siihen liittyviä sosiaalisia merkityksiä tietyssä yhteisössä ja ympäristössä. Tutkimusaineisto koostuu itse ja tutkija saattaa olla myös itse yhtenä tutkimuksen kohteena. (Metsämuuronen 2006, 219.)

Alla olevasta taulukosta voidaan nähdä kvalitatiivisen tutkimuksen eri muotojen soveltu-
vuus eri tilanteisiin ja millaisia kriteerejä eri tutkimusmuotojen käyttämiselle vaaditaan.
(Kananen 2014, 83.)

Kriteerit	Laadullinen tutkimus	Etnografinen tutkimus	Netnografinen tutkimus
1) Ilmiöstä ei ole tietoa, teorioita, tutkimusta.	x	x	x
2) Halutaan saada ilmiöstä syvällinen näkemys.	x	x	x
3) Luodaan uusia teorioita ja hypoteeseja.	x	x	x
4) Käytetään triangulaatiota eli ns. mixed-tutkimusstrategiaa.	x	x	x
5) Halutaan ilmiöstä hyvä kuvaus.	x	x	x
6) Eletään ilmiön elämää fyysisessä maailmassa.		x	
7) Eletään ilmiön elämää Internetissä.			x

Taulukko 1. Laadullisen, etnografisen ja netnografisen tutkimuksen eroja. (Kananen 2014, 83.)

Kuten nähdään laadullinen tutkimus, etnografinen tutkimus ja netnografinen tutkimus eroavat vain vähän toisistaan. Tutkimusmenetelmää miettiessä onkin hyvä pohtia ja käydä läpi tarkasti mitä tutkimuksella halutaan tutkia ja miten se halutaan toteuttaa.

4.2 Netnografia

Opinnäytetyön empiirisen osan päätin toteuttaa etnografisena tutkimuksena Internetissä eli toisin sanoen netnografisesti. Muita nimityksiä voivat olla online-etnografia tai web-etnografia. Tällaisessa tutkimuksessa verkkoyhteisöt voivat olla tutkimuksen kohteena, tai verkkoa voidaan käyttää fyysisen maailman yhteisöjen tutkimiseen. Tutkija siis saavuttaa verkossa tutkimuskohteensa omalta päätteeltään, joten tutkimuskohteen luokse matkustamista ja vuorovaikutusta ei tapahdu fyysisessä mielessä ollenkaan. Tiedonkeruu menetelminä toimivat havainnointi, osallistuva havainnointi ja teemahaastattelut, joista itse käytin käytössä olevan ajan rajallisuuden vuoksi ainoastaan havainnointia. Netnografisessa tutkimuksessa analyysi- menetelmät ovat samoja kuin etnografiassa tai laadullisessa tut-

kimuksessa. Näistä menetelmistä puhutaan myöhemmin opinnäytetyön kohdassa ”aineiston analyysi”. (Kananen 2014, 8.)

Nykypäivän ihmiset viettävät yhä enemmän aikaansa verkossa, joten mielestäni netnografisella tutkimuksella sain monipuolisempaa aineistoa laajemmalta ryhmältä, kuin esimerkiksi kvantitatiivisella kyselyllä tai kvalitatiivisella haastattelulla. Varsinkin, kun aika tutkimuksen tekemiseen oli hyvin rajallinen. Näin aineistoa saatiin suhteellisen lyhyessä ajassa paljon kasaan. (Kananen 2014, 8.)

Laadullisessa tutkimuksessa tutkijan ei välttämättä tarvitse olla tutkittavan kanssa läheisessä kontaktissa. Kaikki ihmisen tuottama teksti- ja kuvamateriaali, sopivat hyvin havainnoinnin kohteeksi, kuten tässä tutkimuksessa käytetyt blogit, keskustelupalstat ja kirjoitukset. Ne sisältävät jo itsessään ihmisten käsityksiä, kokemuksia, haluja, uskomuksia, arvoja ja ihanteita, joita voidaan peilata tutkimusongelmaan. (Vilka 2015, 142,146.)

Tutkimusongelman, tutkimuskysymysten ja tutkimuksen tavoitteiden pohjalta tehdään havainnointia varten asiarunko, josta näkyy mitä havainnoidaan ja miten. Asiarunko havainnoinnille voidaan tehdä esimerkiksi haastattelulomakkeen tapaan. Teksteille ja kuville voi asettaa havainnointia varten, ja sitä helpottamaan, empiiriset tutkimuskysymykset, joiden avulla tutkimusaineistosta saadaan kerättyä tutkimusongelman kannalta tärkeät havainnot. Havainnointia koskevat asiat tulee siis sopia jo tutkimusaineiston keräämisen tapaa suunniteltaessa. (Vilka 2015, 149.)

4.3 Aineiston keruu ja tutkimusjoukko

Netnografisessa tutkimuksessa on hankalaa etukäteen tarkkaan määrittellä, ketä tutkitaan, paljonko tutkitaan ja mitä aineistoa tarvitaan. Aineiston luonne riippuu aina tutkimusaiheesta. Tutkimuskohteita eli alustoja voi olla useampia ja ne voivat olla jo olemassa, tai sellainen voidaan perustaa jonkin aiheen ympärille. Hyödyllisiä verkkosivuja ovat muun muassa blogit, jotka rakentuvat tiettyjen aihepiirien mukaan. Aihealueeseen liittyvää aineistoa voidaan etsiä myös hakusanoja käyttämällä eli selvittämällä missä aiheesta kirjoitetaan. Tutkimusprosessin suunnan ja tahdin sanelee aineiston saanti. Samalla kun aineistoa kerätään, on sitä myös analysoitava asetettujen tutkimuskysymysten pohjalta. Analyysin tuloksista voidaan päätellä, mitä uutta aineistoa tarvitaan tai voidaanko aineiston keruu lopettaa kokonaan ongelman ratkettua. (Kananen 2014, 97.)

Tämän tutkimuksen aineisto on kerätty aiheeseen liittyvien hakusanojen kautta löydetyistä kirjoituksista, blogi teksteistä ja niiden kommentteista sekä aiheeseen liittyviltä keskustelupalstoilta. Seuraavissa taulukoissa (taulukko 2, 3 & 4) on listattu käyttämäni aineisto ja koska se on luettu.

Aineisto: soolomatkailuun liittyvät hakusanoilla löydetyt nettikirjoitukset
http://www.menaiset.fi/artikkeli/matka/soolomatkailu_on_nyt_muotia_talta_kypros_nayttaa_yksin_matkaavan_silmin
Luettu: 15.11.2016
http://www.rantapallo.fi/kaupunkilomat/maailma%E2%80%8B-%E2%80%8Bonsun%E2%80%8B-%E2%80%8B-%E2%80%8B-%E2%80%8Bmiksi%E2%80%8B-%E2%80%8Bsoolomatkailu-on-niin-hauskaa/
Luettu: 15.11.2016
http://travels.kilroy.fi/matkainfo/matkan-suunnittelu/yksin-matkustus
Luettu: 15.11.2016
http://anna.fi/matkalaukku/matkajutut/sinkku-lomalla-omaa-rauhaa-ja-uusia-ystavia
Luettu: 15.11.2016
http://www.hs.fi/matka/a1415938852770
Luettu: 15.11.2016
http://www.voice.fi/matkailu/miten-tavata-ihmisia-yksin-matkustaessaan-lue-katevat-vinkit-75877
Luettu: 15.11.2016
http://www.studio55.fi/matkailu/article/yksin-reissuun-miksi-yksin-matkustaminen-kannattaa/4749252
Luettu: 15.11.2016
http://www.cosmopolitan.fi/artikkeli/lifestyle/taman_takia_sinunkin_kannattaa_lahtea_yksin_matkalle
Luettu: 15.11.2016
http://www.nainen.com/15-syyta-miksi-parikymppisena-kannattaa-matkustella-yksin/
Luettu: 15.11.2016
http://adios.fi/yksin-matkustamisen-parhaat-puolet/
Luettu: 15.11.2016

Taulukko 2. Tutkimuksen lähteinä käytetyt soolomatkailuun liittyvät nettikirjoitukset.

Suomalaisia soolomatkailuun liittyviä kirjoituksia löytyi tutkimuksen kannalta riittävästi. Aineiston keräämisvaiheessa pyrin mahdollisimman suunnitelmalliseen tiedonhakuun, jotta hakutulokseni todella vastaisivat sitä mitä olen etsimässä. Internetiin kohdistuvan tiedonhaun yhteydessä on hyvä muistaa kriittinen medialukutaito (Haasio 2007, 11), jolla tarkoitetaan kykyä erottaa oleellinen epäoleellisesta. Katsoin hakutuloksia tutkiessani muun muassa, että teksteissä olisi mainittu sen kirjoittaja.

Pyrin valitsemaan aineistooni materiaalia niin matkailuun liittyviltä nettisivuilta kuin muitakin aiheita käsitteleviltä sivuilta. Näin uusien näkökulmien löytämien tutkimusongelmaan mahdollistui. Nettisivuilta löytyvät kirjoitukset tuovat tutkimusaineistoon hyödyllisiä näkökulmia myös sitä kautta, että ne eivät olet niin vapaasti tajunnanvirtaa seuraten kirjoitettu. Blogeissa ja keskustelupalstoilla tiedonkeruu keskittyy nimenomaan ihmisten kommentteihin ja henkilökohtaisiin mielipiteisiin tutkimusaiheesta.

Aineisto: Soolomatkailuun liittyvät blogikirjoitukset ja niiden kommentit
http://unelmiaelamasta11.blogspot.fi/2015/07/soolomatkailusta-osa-1.html Luettu: 16.11.2016
http://unelmiaelamasta11.blogspot.fi/2015/07/soolomatkailua-osa-2.html Luettu: 16.11.2016
http://www.livenowdreamlater.net/fi/2015/05/28/yksin-yhdessa-vai-yhdessa-yksin/ Luettu: 16.11.2016
http://www.veerabianca.com/yksin-matkustamisen-ihanuus/#comments Luettu: 16.11.2016
http://adalminasadventures.com/10-vinkkia-aloittaa-yksinmatkailu/ Luettu: 16.11.2016
http://eevakolu.fi/yksin-matkustamisesta/ Luettu: 16.11.2016
http://www.rantapallo.fi/syomatkustarakasta/tag/yksin-matkustaminen/ Luettu: 16.11.2016
http://www.traveloverblogi.fi/yksin-matkalla-aikuisen-naisen-ajatuksia-yksin-matkustamisesta/ Luettu: 16.11.2016
http://www.rantapallo.fi/miija/2016/08/24/mita-jos-lahtisinkin-yksin/ Luettu: 16.11.2016
http://alaannblog.blogspot.fi/2015/03/kokemuksia-yksin-matkustamisesta.html Luettu: 16.11.2016

http://karkkipaiva.indiedays.com/2014/10/12/yksin-matkustamisesta/
Luettu: 17.11.2016
http://www.lily.fi/blogit/minimalen/miksi-matkustaminen-yksin-niin-kamalaa#comments
Luettu: 17.11.2016
http://www.lily.fi/blogit/minimalen/miksi-matkustaminen-yksin-niin-ihanaa
Luettu: 17.11.2016
http://matkailemaan.blogspot.fi/2012/09/noin-10-syyta-matkustaa-yksin.html
Luettu: 17.11.2016
http://www.curiousfeet.com/2013/09/toteuta-unelmasi-lahde-yksin-matkalle.html
Luettu: 17.11.2016
http://www.rantapallo.fi/revesetvoyages/2014/10/23/uskaltaako-reissuun-lahtea-yksin/#comments
Luettu: 17.11.2016
http://travelbird.fi/blog/yksin-matkustaminen/
Luettu: 17.11.2016
http://www.rantapallo.fi/samppanjaamuovimukista/2015/07/22/yksin-matkustamisen-ihanuus-ja-kurjuus/#comments
Luettu: 17.11.2016
http://jasmiinasays.blogspot.fi/2015/10/yksin-matkustamisen-edut.html
Luettu: 17.11.2016
http://adalminasadventures.com/yksin-matkustaminen-plussat-ja-miinukset/
Luettu: 17.11.2016

Taulukko 3. Tutkimuksen lähteinä käytetyt soolomatkailuun liittyvät blogitekstit ja niiden kommentit.

Blogilla tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön kirjoittamaa nettipäiväkirjaa. Blogin kirjoittamisen motiivina on usein omien ajatusten julki tuominen ja mielipiteiden ilmaiseminen. Lähes aina oleellinen piirre blogeille on se, että niitä on mahdollista kommentoida. Ne siis synnyttävät mielipiteidenvaihtoa ja vuoropuhelua. (Haasio 2007, 204.)

Blogit ja niiden kommentit muodostivat suurimman osan keräämästäni aineistosta. Niitä oli helppo löytää ja soolomatkailuun liittyviä tekstejä oli melko paljon. Valitsin blogitekstit yhdeksi aineiston lähteeksi, sillä blogit ovat nykyään suosittuja mielipiteiden ilmaisukanavia ja ne herättävät usein myös keskustelua. Blogitekstien ja niiden kommenttien kautta tutkittavaan ilmiöön pääsee paremmin ja syvällisemmin sisälle. Tutkimusjoukon henkilökohtaiset mielipiteet pääsevät myös paremmin esille. Blogeja tutkiessani pyrin valitsemaan

mahdollisimman paljon blogeja, missä kirjoitetut tekstit olisivat herättäneet keskustelua myös kommenteissa.

Aineisto: Soolomatkailuun liittyvät keskustelupalstat

<http://www.demi.fi/keskustelu/syvalliset/yksin-matkustaminen-kokemuksia#.WCr6GfI9670>

Luettu: 18.11.2016

<http://keskustelu.suomi24.fi/t/8377179/yksin-matkustaminen>

Luettu: 18.11.2016

<http://www.martat.fi/marttailu/marttailunurkka/yksin-matkalle/>

Luettu: 18.11.2016

http://www.vauva.fi/keskustelu/4502371/ketju/kokemuksia_yksin_matkustamisesta

Luettu: 18.11.2016

http://www.pallontallaajat.net/pt3/keskustelu/index.php?PHPSESSID=3156b9ca73122cd98c3a8b0085a3e75d&topic=1889.0;prev_next=next#new

Luettu: 18.11.2016

Taulukko 4. Tutkimuksen lähteinä käytetyt soolomatkailuun liittyvät keskustelupalstat ja niiden kommentit.

Internetin keskustelupalstat ovat asynkronisia eli niissä tapahtuva keskustelu ei ole reaaliaikaista eli keskustelija voi kommentoida, vaikka keskustelun aloituksesta olisi jo aikaa. Keskusteluryhmissä on mahdollista joko vain lukea toisten jättämiä viestejä tai osallistua keskusteluun joko omilla keskustelunavauksilla tai kommentoimalla muiden kirjoittamia viestejä. (Haasio 2007, 211.)

Erilaisia keskustelupalstoja on Internetissä todella paljon. Omaan aineistooni pyrin valitsemaan eri tyyppisiä palstoja, joista löytyi kuitenkin tutkimusaiheeseen liittyviä keskustelija. Keskustelupalstat toimivat blogien tapaan hyödyllisinä aineistonosina niiden vuoropuheluun ja mielipiteidenilmaisuuksiin keskittyvän sisällön vuoksi. Keskustelupalstoilla kirjoittajat voivat usein kommentoida aiheita anonyymisti, mikä mahdollistaa sen, että todelliset mielipiteet aiheesta tulevat paremmin esille.

Netnografiassa kerättävän kvalitatiivisen aineiston kasaamisessa käytin aineiston riittävyteen ja kylläisyyteen viittaavaa saturaation käsitettä, jonka voi suomentaa aineiston kyläntymiseksi. Tällä tarkoitetaan sitä, että aineistoa aletaan kerätä päättämättä etukäteen, miten monta tapausa tutkitaan. Aloitin siis keräämällä netistä mielestäni hyödyllistä aines-

toa ja jatkoin niin kauan, kunnes sitä oli mielestäni tarpeeksi. Aineisto riittävä silloin, kun tutkimusongelman kannalta ei enää ilmaannu uutta tietoa ja samat asiat alkavat kertaantua aineistossa. On tapahtunut niin sanottu saturaatio, joka tuo esiin teoreettisesti merkittävän tuloksen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 182.)

Tutkimusjoukkoa rajatessa päädyttiin tutkimaan vain suomalaisia soolomatkoilijoita ja heidän motiivejaan. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että tutkimusaineisto kerättiin suomalaisilta/suomenkielisiltä sivuilta. Kuten aiemmin todettiin, netnografiassa on vaikeaa määritellä tarkkaan, ketä tutkitaan, jonka vuoksi esimerkiksi tutkimusjoukon ikää tai sukupuolta ei alettu rajamaan mitenkään, vaan keskityttiin tutkimaan soolomatkoilijoita yhtenä matkoilijatyypinä.

4.4 Aineiston analyysi

Netnografisen tutkimuksen aineiston analyysissa keskeistä on kohteen ymmärtäminen, eivät niinkään tutkimuksen kohteesta esitetyt taulukot ja määrät. (Metsämuuronen 2006, 223.)

Aineiston analysointimetodina käytin sisältöanalyysin mallia, joka on yleinen menetelmä laadullisessa tutkimuksessa. Mallia voidaan kuvata seuraavilla vaiheilla Tuomi ja Sarajärvi (2009) mukaisesti:

1. Päätä mikä aineistossa kiinnostaa.
2. Käy läpi aineisto, erota ja merkitse ne asiat, jotka sisältyvät kiinnostukseesi (kaikki muu jää pois).
3. Kerää merkityt asiat yhteen ja erilleen muusta aineistosta.
4. Luokittele, tyypittele tai teemoita aineisto.
5. Kirjoita jonkinlainen yhteenveto.

Analyysia aloitellessa on huomioitava, että laadullisen tutkimuksen aineistosta löytyy aina useita kiinnostavia näkökulmia ja asioita, joita ei välttämättä ole etukäteen osannut edes ajatella. Tutkija voi helposti mennä näistä hämilleen, koska kaikkia asioita olisi kiinnostavaa tutkia ja raportoida omassa tutkimuksessa. Kaikkia asioita on kuitenkin mahdotonta sisällyttää tutkimukseen, joten aineistoa täytyy analysoida tiukkoja rajoja noudattaen, kuitenkin kertoen siitä kaiken, mitä irti saa. Tutkimusongelmasta ja tutkimuksen tarkoituksesta näkee mitä asioita aineistosta halutaan nostaa esille. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 92.)

Tutkimuksen teossa juuri aineiston analysoimiseen meni eniten aikaa. Aineiston analysoinnin aloitin lukemalla keräämiäni tekstejä ja keskusteluja samalla, kun keräsin lisää analysoitavaa aineistoa. Kun mielestäni aineistoa oli tarpeeksi, luin ne kaikki vielä kertaalleen läpi ja alleviivasin mielestäni tärkeitä kohtia, jotta kokonaiskuva hahmottuisi mahdollisimman hyvin.

Tutkimusongelmani pohjalta ja aineistoa luettuani päätin erotella teksteistä kohtia kolmen eri teeman mukaan, joista tutkimustulosten runko rakentuisi. Nämä teemat olivat matkustusmotiivit/työntekijät, soolomatkojen ongelmat sekä matkakohteet/matkustusmuoto. Käytin jaottelussa erilaisia värikoodeja, joiden avulla erotin teksteistä osia ja pystyin yhdistämään ne eri teemoihin. Jaottelin teemat lisäksi blogien, keskustelupalstojen ja kirjoitus-

ten alle, jotta näkisin, onko eri aineistoilla eroavaisuuksia tutkimusongelman näkökulmasta. Lisäksi kirjoitin tiivistelmät jokaisesta teemasta jokaisen aineiston (blogit, keskustelupalstat, kirjoitukset) mukaan. Tutkimustulosten esittelyssä aineistoa käydään läpi näiden teemojen ja jaotteluiden avulla.

Kerättyä ja jaoteltua aineistoa vertailtiin toisiinsa, jonka myötä saatiin esille yhteneväisyyksiä, joista muodostui johtopäätöksiä. Analyysivaiheessa pyrittiin keskittymään siihen, että itse tutkijan mielipiteet eivät vaikuta tuloksiin ja saatu aineisto ymmärretään ja tulkitaan oikein.

4.5 Tutkimustulokset

Kuten aiemmin todettiin, tutkimuksen aineisto kerättiin kolmesta erilaisesta Internet lähteestä, jotka olivat netissä olevat kirjoitukset, blogit ja keskustelupalstat. Alun perin tarkoituksena oli jaotella näiden kolmen eri aineistotyypin tulokset erilleen, mutta tutkimuksen analysointivaiheessa ilmeni, että samat asiat toistuvat kaikissa aineistoissa, joten tuloksia käsitellään ainoastaan aineistoista eriteltyjen teemojen mukaan.

4.5.1 Motiivit/työntötekijät

Soolomatkailuun liittyviä motivaatio-/työntötekijöitä löytyi aineistosta useita. Aineistoja analysoidessa ei ollut kuitenkaan vaikeaa huomata mitkä tekijät toistuivat niin nettikirjoituksissa, blogeissa kuin keskustelupalstoillakin. Tällaisia motivaatiotekijöitä olivat muun muassa täydellinen vapauden ja läsnäolon tunne matkalla, helppous tehdä uusi tuttavuuksia ja tutustua paikalliskulttuuriin sekä asioiden ja kokemusten voimakkaampi kokeminen. Soolomatkailu valitaan myös seikkailun tuntemisen ja omaan itseensä tutustumisen sekä sen helppouden vuoksi. Ystävien kanssa ei tarvitse riitaantua, kun on yksin matkalla. Vapaus tehdä mitä haluaa ja milloin haluaa, toimii myös motivaatiotekijänä sekä yksinmatkustaminen omanlaisena kokemuksena. Alla olevaan taulukkoon on koottu esimerkki kommentteja yleisimmin toistuvista motivaatiotekijöistä.

Motiivit

”Yksin reissaaminen on ehdottomasti ainakin mun juttu, saa mennä minne haluaa,

”voi liikkua omaan tahtiin ja tutustuu 100 kertaa helpommin uusiin ihmisiin.”
”Juuri nuo uudet tuttavuuden luovat sen yksinmatkustamisen suolan.”
”On vaan helpompi kun voi tehdä päätökset itse.”
”Yksin se on paras reissata. Tulee sellainen seikkailufiilis, ja saa edetä omaan tahtiin. Juttukaveria kyllä löytyy aina kun sitä kaipaa, ja aina ei kaipaa..”
”Oli ihanaa keskittyä jokaisella solulla aistimaan Rooman tunnelmaa, käydä jääte- löllä tai juomassa lasi prosecco, kun itselle parhaiten sopi. Ostokset sujuivat iha- nasti, kun sai piipahtaa juuri niissä kaupoissa, jotka vastasivat omaa makua.”
”Täydellinen läsnäolon kokemus.”
”Matkustan yleensä yksin koska silloin voi päättää haluaako seuraa vai ei. Olen ”sosiaalinen erakko”.”
”...matka olisi ystävyiden surma, kaikki ei pidä, eikä tarvitse tehdä yhdessä.”
”Matkustan aina yksin. En voi sietää lomalla hirviöiksi muuttuvia kavereita, jotka kitisevät ja valittavat kaikesta ja joilla on jokin hiton päiväbudjetti, jota EI SAA MIS- SÄÄN NIMESSÄ YLITTÄÄ.”
”Ei tarvitse ottaa muita huomioon.”
”Kun on maassa, jossa ei tunne ketään, estot häviävät ja ihmisiin tutustuu helpos- ti.”
”Mun taas tulee yksin just eniten lähdettyä kun voi mennä sinne minne haluaa ky- selemättä muilta.”
”Mielenkiintoinen seikkailu ja jännittävä matka.”
”Rupesi ihan tekemään mieli lähteä nimenomaan yksin reissuun ihan vaan ko- keakseni sen!”
”mikäs sen terapeutisempaa ku yksin matkustaminen. olen matkustellut lukuisia kertoja yksin 1-2 vkoa kerralla ja aina olen saanut seuraa sen verran ku haluan. yksin reissatessa voi tuntea todellista vapautta!”

Taulukko 5. Aineistosta poimittuja motivaatiotekijöitä.

Vaikka motiivit ja työntekijät liittyvät vahvasti toisiinsa, analyysivaiheessa niitä eroteltiin toisistaan hieman. Työntekijät toimivat osana motivaatiota, mutta ne kertovat tarkemmin mikä tekijä ikään kuin ”laukaisee” soolomatkalta lähtemisen. Tutkimustulosten perusteella soolomatkalta lähdetään todella usein silloin, kun matkaseuraa ei syystä tai toisesta löydy. Eri elämäntilanteet toimivat myös työntekijöinä yksinmatkustamiselle, kuten lapsettomuus tai tavalliseen arkeen kyllästyminen. Kaipaus lämpöön ja matkalle, omien akkujen lataaminen ja henkilökohtaisten unelmien toteuttaminen nousivat myös usein esille. Alla olevaan taulukkoon on listattu esimerkkejä yleisimmin toistuvista työntekijöistä.

Työntötekijät

”Tekisikö mielesi matkalle, mutta matkakaveri puuttuu? Joskus voi elämäntilanteesta tai matkaajankohdasta riippuen tulla eteen tilanne, jossa matkalle tekisi kovasti mieli, mutta sopivaa matkaseuraa ei ole.”

”Nyt on mainio mahdollisuus lähteä matkalle yksin – ennen avioliittoa, asuntolainaa ja lapsia. Voit tutkia ja seikkailla ympärimaailmaa niin kuin parhaiten pystyt ja itse haluat ja kertoa myöhemmin uskomattomia tarinoita reissuiltasi. Nuorena aikuisena sinulla on vielä rajattomasti vapautta, et ole taloudellisesti niin sidottu ja mahdollisuus paremmin suunnitella omat aikataulusi.”

”Loma lähestyy eikä matkaseuralaista ole tiedossa – useille sinkuille yksin matkustaminen on ainoa vaihtoehto silloin, kun ystävät ovat perheellisiä tai lomien ajankohdat eivät osu yksiin.”

”Jos tunnet olevasi hieman tylsistynyt esimerkiksi työhösi, ystäviisi tai perhe-elämääsi, on yksin matkustelu mahdollisuus paeta tätä kaikkea hetkeksi ja olla omillasi, minkä jälkeen tavallinen arki kotona maistuu taas paremmalta.”

”Kaipaen kovasti lämpöön ja aurinkoon. Tämä pimeä marraskuu vei kaikki voimat. Mieheni ei pääse töiltään mukaan joten olen päättänyt lähteä yksin kun ystäväni kukaan miehet eivät päästä heitä lähtemään.”

”Yksin matkustaessa pääsee ihan eri tavalla siihen mystiseen reissumoodiin, irti omasta elämästään, omasta arjestaan.”

”Lähtiessäni sinne olin vielä avoliitossa, mutta koska kaukokaipuu ja matkattomuuspahoinvointi kasvoivat usean vuoden matkustelemattomuuden myötä liian suuriksi ja silloisen kumppanini mahdollisuudet lähteä tuollaiselle reissulle olivat olemattomat, joten minähän menin sitten omiin nimiini.”

”Kreikassa kaikki toimi kuten ennenkin ja erakkoviikko teki hyvää näin loman loppuksi. Jaksaa taas sosiaalisen työarjen!”

Taulukko 6. Aineistosta poimittuja työntötekijöitä.

Muita, harvemmin tai vain kerran mainittuja motivaatio/työntötekijöitä olivat esimerkiksi upeat Instagram kuvat, rahojen budjetoinnin oppiminen, uusien harrastusten mahdollinen löytäminen sekä statuksen nostattaminen.

4.5.2 Soolomatkailun ongelmat

Aineiston perusteella myös soolomatkailun ongelmat koetaan hyvin samankaltaisina kaikkien analysoitujen aineistojen perusteella. Usein ilmenevien ongelmien joukkoon kuuluvat muun muassa matkakulujen lisääntyminen (varsinkin majoituspalvelujen osalta), turvallisuus ja sen puute, mahdollinen sairastuminen, omien tekemisten rajoittaminen sekä valokuvauksen vaikeus. Kokemusten jakamista pidetään myös tärkeänä, jota ei soolomatalla voi välttämättä aina kokea, jos seuraa ei ole saatavilla. Monet kokevat eri käytännön tilanteet hankalaksi yksin, kuten sen, että kukaan ei vahdi matkatavaroita tai herätä aamulla. Lisäksi matkalla koettu yksinäisyys ja naisena soolomatka pelottaa monia. Todella usein ongelmana mainittiin myös ulkona yksin syöminen, etenkin iltaisin. Alla olevaan taulukkoon on koottu esimerkki kommentteja useimmin toistuvista ongelmista soolomatalla.

Soolomatkailun ongelmat
”Sinkkulomailija saattaa kohteesta riippuen tuntee olonsa turvattomaksi yksin liikkueessaan, ja joutuu ehkä rajoittamaan tekemisiään sen mukaan. Joku saattaa huomata vasta matkalla, ettei yksin lomailu olekaan mieleistä. Yksi yleisimmistä syistä matkakaverin kaipuuseen on halu jakaa reissussa koettuja elämyksiä. Kotiin palatessa ei olekaan ketään, jonka kanssa muistella lomaa.”
”Pelkään, että minut ryöstetään.”
”En halua sairastaa yksin.”
”Kun matkustan yksin, matkakulut ovat suuremmat.”
”Myös rahaa kuluu yksin matkustavalla usein enemmän. Monet hotellit eivät juurikaan tarjoa huoneita yksin matkustaville.”
”Alkoholin ja muiden huumaavien aineiden nauttiminen ei yksin matkustaessa tule kuuloonkaan.”
”Soolomatalla yksin syöminen on todella tylsää.”
”Maksat enemmän pakettimatkasta (n. 200-400 euroa exrtaa/1-2vk) ja hotellissa tyhjän vuoteen lisää. Taksimatkat maksat kokonaan yksin, samoin autovuokran. Et voi hyödyntää ”kaksi yhden hinnalla” – tarjouksia.”
”Onhan se kuitenkin myönnettävä, että yksin matkustelu on etenkin naiselle riskikäämpää.”
”En osaa nauttia olostani yhtään tilanteissa, joissa koen olevani todennäköinen kohde ryöstölle, raiskaukselle tai sieppaukselle.”
”Ainoat huonot puolet yksinreissatessa on tuplahinnoista maksamisen lisäksi juuri tuo yksin syöminen”
”Yksin matkustamisen ikävin puoli on se, että valokuvissa on vaan rakennuksia,

maisemia ja outoja ihmisiä. Ois kiva ikuistaa ittensä niissä maisemissa. Lisäksi tuo että kamoja pitää raahata aina ja kaikkialle, ei voi kipaista missään kun joku katsoo sun kamoja. Esim junan vessassa käynti on ärsyttävää, kun pitää hermoilla kamoista.”

”oli niin jäätävän yksinäinen olo.”

Taulukko 7. Aineistosta poimittuja soolomatkojen ongelmia.

Muita, harvemmin tai vain kerran mainittuja ongelmia olivat esimerkiksi keskustelujen alkaminen aina samoilla kysymyksillä tutustuttaessa uusiin ihmisiin sekä mitä muut ajattelevat, kun matkustaa yksin.

4.5.3 Matkakohteet/matkustusmuoto

Aineiston perusteella soolomatkoilijoiden kesken myös matkakohteissa on paljon samantyyppisiä. Eurooppa kohteena mainittiin todella usein niin kirjoituksissa, blogeissa kuin keskustelupalstoillakin. Euroopan sisäisinä kohteina usein mainittiin isot kaupungit, kuten Berliini, Lontoo, Pariisi ja Amsterdam. Keskustelupalstoilla myös Kööpenhamina ja Budapest tuli esille toistuvasti. Lisäksi blogeissa ja keskustelupalstoilla Kreikasta ja Espanjasta puhuttiin usein soolomatkojen yhteydessä. Kaikissa aineistoissa mainittiin monta kertaa Aasia sekä Australia ja Uusi-Seelanti. Aasiasta puhuttaessa yleensä mainittiin Thaimaa sekä muita Kaakkois-Aasian maita, kuten Vietnami sekä Kambotza. Muita aineistossa esiintyviä Aasian maita olivat Intia ja Nepal. Blogiteksteissä ja niiden kommentteissa toistui jonkin verran myös USA ja Meksiko. Alla olevaan taulukkoon on koottu esimerkki kommentteja aineistossa esiintyvistä matkakohteista.

Matkakohteet
”10 päivää berliinissä.”
”Euroopassa, Thaimassa ja Meksikossa.”
”Olin jonkin verran reissannut Euroopassa yksin ennen, mutta Thaimaa oli ensimmäinen Kaukoidän kohde yksin.”
”Itse olen reissaillut omin päin Euroopassa.”
”Mä oon tehnyt kaksi reissua yksin. Muutama vuosi sitten ihan vaan reilun parin viikon matkan Itä-Eurooppaan, ja toisen toissakeväänä Aasiaan.”
”Amsterdam.”
”Harjoittelin viime kesänä yksin matkailua ja kävin Pariisissa.”

”yksin Kaakkois-Aasiaan tehty reissu.”
”Mä olen reissannut yksin Lissabonissa, Ausseissa ja Uudessa-Seelannissa.”
”Lontoo, Tukholma, Pariisi ja Bryssel on koettu.”
”Itse olen pyörinyt yksin Intiassa.”
”Melkeen vuoden Australia , Uusi-seelanti akselilla.”
”Olen lähdössä syksyllä ypöyksiin parin kuukauden kiertomatalle Espanjaan.”
”Esimerkiksi Lontoo on aivan fantastinen paikka matkustaa yksin.”
”Olen ollut yksin lähinnä täällä Euroopan kulmilla;Azorit, kielikursseilla Englannissa, vaellusryhmässä Sveitsissä ja Itävallassa, Kreikan saariin olen tutustunut yksin, Wienin kaupunki on koettu yksin,Innsbruck,Salzburg,Lontoo,Zurich.”

Taulukko 8. Aineistosta poimittuja soolomatkojen matkakohteita.

Usein matkakohteista puhuttaessa aineistossa mainittiin erilaisia matkustusmuotoja, joita soolomatkoilijat suosivat. Yleisimmin mainittiin viikonloppumatkat Euroopan kohteissa, mutta usein mainittiin myös omatoimimatkat ja reppureissut, etenkin Aasiasta puhuttaessa. Interrail mainittiin myös välillä Euroopan yhteydessä. Jonkin verran mainittiin myös pakettimatkat matkustusmuotona, etenkin soolomatkoilua aloiteltaessa. Ne tuntuvat monien mielestä turvalliselta vaihtoehdolta, kun yksinmatkustaminen on vielä uusi asia. Tutut matkakohteet, usein Euroopan sisällä, mainittiin myös soolomatkoilua aloiteltaessa. Alla olevaan taulukkoon on koottu esimerkki kommentteja aineistossa esiintyvistä matkustusmuodoista.

Matkustusmuoto
”Välillä otan turvallisen ja helpon pakettimatkan (joita kyllä yritän välttää), jos en jaksakaan nähdä vaivaa matkan suunnittelussa tai jos matkustan täysin vieraaseen maahan. Tuntuu turvallisemmalta, että on joku firma/opas käytettävissä, jos tulee hätä. Suosin kuitenkin omatoimimatkkoja, jolloin matkan pituuden, kohteet ym. voi valita vapaasti itse.”
”Viikko tutussa Thaimaassa pakettimatalla kuulosti riittävän turvalliselta vaihtoehdolta.”
”En malta odottaa talvea ja kuukauden reppureissua Aasiaan!”
”mä lähden yksin reilaamaan.”
”Ite oon yksin reissannut lyhyitä kaupunkimatkkoja.”
”yksin reppureissuja Aasiassa ja kaksi interrailia Euroopassa.”
”Reppureissu tarjoaisi varmasti enemmän seikkailua sinkkumatkoajalle, mutta faktahan on, että iän tuomassa mukavuudenhalussa monista reppureissaajista tulee

viiden tähden tyttöjä.”
”Olen ollut kolmella seuramatkalla yksin.”
”Omatoimimatkat sujunevat yksin paremmin kuin seuramatkat, kuten monet to- denneet paikallisuuteen tutustuen.
”Omatoimimatkalle yksin kannattaa lähteä ehdottomasti”

Taulukko 9. Aineistosta poimittuja soolomatkailuun liittyviä matkustusmuotoja.

Muita huomionarvoisia seikkoja matkakohteita ja matkustusmuotoja aineisosta poimiessa oli esimerkiksi hotellin sijainnin tärkeys soolomatkailijoiden mielestä. Etenkin keskustelupalstoilla hotellin keskeisen sijainnin tärkeyttä painotettiin nimenomaan soolomatalla.

5 Pohdinta

Tässä luvussa tarkastellaan tutkimustulosten luotettavuutta. Tutkimustulosten perusteella tehdyt johtopäätökset ja kehittämissuositukset matkatoimistoille käydään myös läpi. Lisäksi luvussa pohditaan opinnäytetyöprosessia sekä omaa oppimista sen aikana.

5.1 Tutkimuksen luotettavuus

Laadullisen tutkimuksen luotettavuustarkastelu voi usein olla haasteellista, koska perinteisiä luotettavuusmittareita, eli reliabiliteettia ja validiteettia ei voida soveltaa sellaisenaan laadulliseen aineistoon. Netnografiassa tilanne on vielä vaikeampi, koska tutkimusaineiston tuottajista ei välttämättä ole saatavilla minkäänlaista tietoa. (Kananen 2014, 95.)

Yhteiskuntatieteissä mikään tutkimus ei voi olla täydellinen, sillä niihin liittyy lähes aina epävarmuustekijöitä ja puutteita, joille ei voida tehdä mitään. Inhimilliset tekijät pääset myös vaikuttamaan tutkimustuloksiin, toisin kuin elottoman maailman ilmiöitä tutkivissa tieteenalioissa. Tärkeintä on kuitenkin tiedostaa tällaiset tekijät, ja niiden vaikutukset luotettavuuteen. (Kananen 2014, 95.)

Lähtökohta tutkimustyön, niin laadullisen kuin määrällisenkin, aloittamiselle on tutkijan kiinnostuminen omasta tutkimuskohteestaan. Kiinnostus ja jo olemassa oleva asiantuntemus voivat olla kuitenkin kaksiteräinen miekka. Oma kiinnostus ja tieto auttavat aiheen rajaamisessa ja estävät virheelliset valinnat, toisaalta tutkija voi tulla ns. sokeaksi omalle tutkimukselleen, jolloin ennakkokäsitykset pääsevät muokkaamaan tai ohjaamaan tutkimuksen etenemistä ja tuloksia. (Metsämuuronen 2006, 220.)

Mielestäni kiinnostuneisuus tutkimusaiheeseen oli tässä opinnäytetyössä vain hyödyksi, eikä siitä koitunut ongelmia. Tutkimuksen kaikissa vaiheissa pyrin pitämään omat ennakkokäsitykseni soolomatkoilusta erillään ja tulkitsin tutkimustuloksia saatujen aineistojen perusteella. Henkilökohtainen kiinnostus aiheeseen auttoi pitämään mielenkiintoa yllä tutkimuksen eri vaiheissa ja keskittymään olennaiseen.

Laadullisen tutkimuksen yleisinä luotettavuuskriteereinä voidaan pitää Kanasen (2014, 183-184) mukaan vahvistettavuutta, arvioitavuutta/dokumentaatiota, tulkinnan ristiriidattomuutta sekä saturaatiota. Vahvistettavuudella tarkoitetaan aineiston ja tulkinnan luetut-

tamista sillä, jota se koskee. Näin informantti eli tiedonantaja vahvistaa tutkijan tulkinnan ja tutkimustuloksen, jolloin voidaan todeta tutkimuksen olevan luotettava tutkittavan kannalta. Tämän kaltainen tilanne on usein mahdollinen, mikäli aineisto on kerätty esimerkiksi haastattelemalla. Tässä tutkimuksessa haastatteluja ei käytetty ja aineistoa kerätessä ei oltu henkilökohtaisessa kontaktissa tutkittaviin (soolomatkailijat), joten tuloksien luotettavuutta ei voida vahvistaa kyseistä menetelmää käyttämällä.

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan lisätä läpi opinnäytetyön kirjoittamisen monilla yksinkertaisilla keinoilla. Dokumentaatio on yksi tärkeimmistä seikoista, joka luo työlle uskottavuutta. Riittävä dokumentaatio mahdollistaa lukijalle ratkaisupolun, eli miten kyseiseen tulokseen on päästy, tarkistamisen. Kyseessä on siis eräänlainen menetelmien ja koko työn arvioitavuuden mahdollistaminen. Kaikki tutkimuksen eri vaiheissa tehdyt ratkaisut pitää pystyä perustelemaan, mikä on opinnäytetyön tutkimusosassa onnistunut mielestäni hyvin.

Tulkintojen tekeminen kerätystä aineistosta on oma taitolajinsa, varsinkin etnografisessa tutkimuksessa, jossa ei ole täsmällisiä ja tarkkoja tulkintasääntöjä. Tulkitsija tekee omat tulkintansa, joiden luotettavuutta voi olla vaikea arvioida. Aineiston teemoittelussa voi olla tulkinnanvaraa, mutta tulkinnan voi varmistaa toisen tutkijan päätyessä samaan johtopäätökseen kirjoittajan kanssa. Kahden eri tutkijan sama lopputulos lisää tutkimuksen luotettavuutta, jolloin kyseessä on tulkinnan ristiriidattomuus. (Kananen 2014, 185.)

Tämäntyyppisessä opinnäytetyössä tutkimuksen luotettavuutta olisi voinut siis varmentaa, mikäli tutkijoita olisi ollut kaksi. Tällöin kerättyjä aineistoja ja tutkimustuloksia olisi voitu ensin vertailla keskenään, jolloin mahdolliset tulkinnanvaraiset eroavaisuudet olisi huomattu, ja niihin olisi voitu paneutua syvemmin. Soolomatkailijoista tehtyjen vähäisten tutkimusten vuoksi, on lisäksi vaikeaa tai lähes mahdotonta vertailla aiempia tutkimustuloksia tähän opinnäytetyöhön, mikä myös vaikeuttaa luotettavuuden vahvistamista.

Saturaatio puolestaan on etnografiassa hyvä luotettavuuden vahvistamiskeino. Eri lähteiden tarjoamien tutkimustulosten alkaessa toistua on kyse saturaatiosta eli aineiston kyläilystä. (Kananen 2014, 185.) Tutkimusta tehdessäni ja aineistoa kerätessäni pyrin pitämään saturaation käsitteen koko ajan mielessäni. Keräsin aineistoa melko paljon, ja samalla analysoin sitä, jotta olisin koko ajan perillä siitä, millaisia seikkoja aineistosta ilmenee ja tuleeko tutkimusongelman kannalta enää ilmi uusia näkökulmia. Samojen asioiden alkaessa toistua lopetin aineiston keräämisen ja siirryin analysoimaan sitä kokonaisuutena. Saturaation näkökulmasta katsottuna tutkimustuloksia voidaan siis pitää luotettavina.

Tutkimuksen luotettavuutta olisi voitu parantaa toteuttamalla aineiston kerääminen pelkän havainnoinnin sijaan osallistuvalla havainnoinnilla. Tällöin tutkimusongelman kannalta olennaisiin kysymyksiin olisi voitu saada suurempia vastauksia sekä syvällisempiä tulkin-toja tutkimusjoukon käyttäytymisestä. Osallistuvassa havainnoinnissa Vilkan (2015, 142-143) mukaan tutkija ikään kuin elää tutkittavien keskuudessa ja samalla havainnoi hei-dän tekemisiään. Osallistuvan havainnoinnin kautta saadaan tietoa tutkittavasta niin yksi-lönä kuin yhteisönsä jäsenenäkin. Lisäksi havainnointien perusteella voidaan analysoida myös tutkittavan suhdetta itse tutkijaan. Tutkimukseen käytettävissä oleva aika kuitenkin rajoitti tutkimusmenetelmän valintaa, jonka vuoksi osallistuvaa havainnointia olisi ollut vaikea toteuttaa.

Haastattelun käyttämisellä lisätutkimusmenetelmänä olisi voitu saada yksityiskohtaisem-paa tietoa tutkittavasta aiheesta, kun tutkittavat olisivat saaneet itse kertoa heitä koskevis-ta asioista. Haastattelun käyttäminen olisi voinut ikään kuin selventää ja tukea havain-noinnin kautta saatuja tutkimustuloksia. Toisaalta haastattelutilanteessa on otettava aina huomioon tilannesidonnaisuus; haastateltava saattaa haastattelutilanteessa puhua eri asioita, kuin jossain muussa tilanteessa. Lisäksi haastattelussa tutkija voi tahtomattaan vaikuttaa tilanteeseen ja tutkittavan vastauksiin tai hän voi tulkita tutkittavan vastaukset väärin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 205-207.)

Netnografisesti toteutetussa tutkimuksessa, jossa tutkija ja tutkittava eivät koskaan fyysi-sesti kohtaa, tutkija ei voi siis vaikuttaa tutkittavan mielipiteisiin tutkimusongelmasta eikä tutkittavan mielipiteistä tule tilannesidonnaisia. Tämä voidaan nähdä tutkimuksen luotetta-vuuden kannalta sitä tukevana, positiivisena näkökulmana.

5.2 Johtopäätökset ja matkatoimistovinkit

Tehdyn tutkimuksen ja tutkimustulosten varjolla voitaisiin todeta, että vaikka soolomatkailu on vasta vähän tutkittu ilmiö, se kuitenkin selvästi kiinnostaa ihmisiä ja voi olla tulevaisuudessa jopa uusi matkailutrendi. Yksin maailmalle ihmisiä ajaa erilaiset motiivit, mutta niistä näkyvimpinä voidaan tämän opinnäytetyön tutkimustulosten perusteella pitää matkalla koettua vapautta ja läsnäolontunnetta sekä seikkailua. Soolomatkalla koetaan, että ihmisiin ja paikalliseen kulttuuriin on helpompi tutustua, kun matkaseurana on vain satunnaiset matkalla tavatut uudet tuttavuudet. Soolomatkailun koetaan myös helpottavan matkailua. Kavereiden kanssa ei tarvitse alkaa riidellä minne mennään syömään tai mihin kohteeseen matkustetaan seuraavaksi. Yksin matkalle monia ajaa matkaseuran puute sekä omaan elämään ja arkeen kyllästyminen. Soolomatkailu halutaan irrottautua arjen rutiineista ja päästä toteuttamaan omia matkustusunelmia.

Ongelmallisina seikkoina yksin matkustavat pitävät pääasiassa matkakulujen lisääntymistä sekä yksin ulkona syömistä. Monet, etenkin naiset, ovat lisäksi huolissaan matkan turvallisuudesta ja mahdollisista ongelmatilanteista, kuten sairastumisesta. Omien tekemisten rajoittaminen, kuten alkoholin nauttiminen, koettiin myös ongelmallisena sekä se, että matkakumppanin puuttuessa reissukuvissa näkyy vain maisemia ja vieraita ihmisiä. Monet soolomatkailijat kaipaavat myös kokemusten jakamista, jota yksin matkustaessa ei voi taata.

Matkustuskohteita on varmasti yhtä paljon kuin soolomatkustajiakin, mutta tutkimustulosten varjossa voidaan sanoa, että mieluiten yksin matkustetaan Euroopan sisällä sekä Aasiassa ja Australia/Uusi-Seelanti akselilla. Euroopassa suositaan viikonloppumatkoja isoihin kaupunkeihin sekä Interrailia. Aloitteleville soolomatkailijoille pakettimatkat tuttuihin kohteisiin ovat suosittuja. Aasiassa soolomatkailijoihin voi törmätä etenkin Kaakkois-Aasiassa, Intiassa tai Nepalissa. Näissä kohteissa omatoimimatkailu on tutkimustulosten mukaan suositumpaa, kuin pakettimatkailu.

Vaikka tutkimusta ja sen tulosten luotettavuutta olisi voinut tietyillä toimenpiteillä parantaa, mielestäni se onnistui hyvin tiukasta aikataulusta huolimatta. Aihe on ajankohtainen ja kiinnostava, ja kenties tulevaisuudessa voidaan hyödyntää juuri tämän tutkimuksen tuloksia.

Opinnäytetyön toimeksiantoon kuului myös tulosten pohjalta matkatoimistoille vinkkien antamisen soolomatkkailijoihin liittyen. Tuloksista käy ilmi, että monet pitävät soolomatkkailuun liittyvää ylimääräistä rahanmenoa ongelmallisena. Useissa hotelleissa joutuu maksamaan niin sanottua ”sinkkulisää” eli hinta on sama kuin kahdenhengen huoneissa, vaikka yöpyjiä on vain yksi. Matkatoimistot voisivat kiinnittää tähän huomiota ja panostaa rakentamaan matkapaketteja, jotka ovat myös soolomatkkailijoille kustannusystävällisiä. Omatoimimatkkailu soolona on suosittua, kuitenkin aloittelevat soolomatkkailijat kertoivat suosivansa pakettimatkoja tuttuihin kohteisiin, koska ne tuntuvat ensikertalaisille turvallisemmilta. Matkatoimistojen tulisi siis pyrkiä keskittämään markkinointiaan etenkin tähän soolomatkkailijoiden ryhmään. Soolopakettimatkojen näkyvämpi markkinointi voisi saada useammat matkkailijat kokeilemaan yksin matkkustamista.

Matkkailija määrien noustessa erilaiset trendit tulevat näyttelemään suurta roolia matkkailualalla myös tulevaisuudessa. Vaikka tutkimuksessa soolomatkkailijoita ei jaoteltu iän mukaan mihinkään ryhmiin, tulevaisuudessa matkkailumarkkinoiden yksi iso kuluttajaryhmä tulevat olemaan jo teoriaosuudessa mainitut seniorimatkkustajat. Seniorimatkkustajien ollessa yhä parempi kuntoisia ja maailman globalisaation myötä, myös heidän soolomatkkailunsa tulee todennäköisesti kasvamaan. Matkatoimistot voisivat siis keskittää markkinointiaan tulevaisuudessa myös senioreille suunnattuun soolomatkkailuun ja juuri heidän tarpeisiinsa valittuihin palveluihin.

Tutkimustulosten perusteella soolomatkkailijoiden yhtenä vahvana matkkustusmotiivina on omaan itseensä keskittyminen ja täydellinen läsnäolontunne. Opinnäytetyön matkkailun trendit osuudessa mainitut mindfulness ja slow tourism käsittävät palveluita, joissa annetaan aikaa ja tilaa ihmiselle itselleen. Näiden trendien huomioiminen ja yhdistäminen soolomatkkailuun sekä niiden markkinointi voisi tuoda matkatoimistoille myös lisää asiakkaita.

5.3 Opinnäytetyöprosessi ja oma oppiminen

Opinnäytetyöprosessin ensimmäiseksi haasteeksi muodostui aiheen valinta. Olin miettinyt ainetta pitkään, mutta sopivaa ei tuntunut löytyvän, kunnes minulle ehdotettiin Suomen matkatoimistoalan liiton antamaan toimeksiantoa soolomatkkailijoista. Olen itse intohimoinen matkkustelija ja matkkustanut myös yksin, joten aihe tuntui heti kiinnostavalta ja omalta. Aiheen rajaamisessa oli aluksi epäselvyyksiä ja se muuttuikin hieman matkan varrella. Aiheanalyysia tehdessä suunnittelin rajaavani tutkimusryhmän iän mukaan, mutta myöhemmin todettiin, että se ei ole tarpeellista.

Kirjoittamisen aloittaminen oli minulle vaikeaa, sillä opinnäytetyön alkuvaiheessa vaihdoin työpaikkaa, joten kaikki keskittyminen ja energia meni lähinnä uuteen työhön. Tämän vuoksi kirjoittaminen jäi pari kuukaudeksi, mutta kun pääsin alkuun, alkoi prosessi sujua omalla painollaan. Teoriaosuutta kirjoittaessa ongelmia ja stressiä tuotti soolomatkailuun liittyvän aineiston vähyys. Tämä oli harmi siinä mielessä, että teoriaosuutta ja itse tutkimusta oli vaikeaa sovittaa yhteen. Toisaalta teoriaaineiston vähyys tarkoitti, että aihetta on tutkittu todella vähän ja se on ajankohtainen, mikä antoi lisämotivaatiota itse tutkimuksen tekemiseen.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyöprosessi on ollut todella opettavainen kokemus, vaikka haasteitakin on ollut. Tämän kaltainen itse alusta loppuun suunniteltu ja toteutettu projekti opettaa teorian tiedon lisäksi paljon tutkimuksen tekemisestä ja sen eri vaiheista. Olen ollut mukana tekemässä tutkimuksia aiemminkin opintojeni aikana, mutta mielestäni syvempi oppiminen saavutetaan nimenomaan itsenäisellä työskentelyllä. Koko opinnäytetyöprosessin aikana myös kokoaikaisena työskentely on opettanut minulle paljon pitkäjänteisyyttä ja asioiden aikatauluttamista sekä priorisointia, joihin tulen seuraavaa laajempaa projektia tehdessäni kiinnittämään enemmän huomiota. Uskon myös, että opinnäytetyöprosessin aikana opitut asiat tulevat olemaan hyödyksi myös työelämässä.

Lähteet

Tilastokeskus 2016. Suomalaisten matkailu Keski-Eurooppaan kasvoi vuonna 2015. Luettavissa: https://www.tilastokeskus.fi/til/smat/2015/smat_2015_2016-03-30_tie_001_fi.html.

Luettu: 14.09.2016. X2

Tilastokeskus 2015. Suomalaiset matkustivat viileänä kesänä 2015 kotimaan lisäksi myös Keski-Eurooppaan. Luettavissa:

https://www.tilastokeskus.fi/til/smat/2015/14/smat_2015_14_2015-10-07_tie_001_fi.html.

Luettu: 14.09.2016

Tilastokeskus 2014. Vaihteleva kesäsää sai suomalaiset matkustamaan Välimeren maihin touko-elokuussa 2014. Luettavissa:

https://www.tilastokeskus.fi/til/smat/2014/14/smat_2014_14_2014-10-07_tie_001_fi.html.

Luettu: 14.09.2016

Ala-Kivimäki, P. 2015. Suomen aurinkolomien historia – olethan kuullut 1960-luvun irstaista Keihäsmatkoista? Luettavissa: <http://nyt.fi/a1305917764060> . Luettu: 20.09.2016.

SMAL 2016. Lehdistötiedote. EUROOPPA SUOMALAISTEN SUOSIOSSA – TOP10 MATKAKOhteet VUONNA 2015. Luettavissa:

<http://www.smal.fi/loader.aspx?id=9bfd799f-e5c0-4144-96ee-2c0d93359055>. Luettu:

15.09.2016

Heinonen, V. 2008. Muutoksia suomalaisten vapaa-ajan vietossa - kotisohvalla, yhteisöissä ja matkailuelämyksissä. Luettavissa: <http://www.kulutustutkimus.net/nyt/wp-content/uploads/2008/11/kts2008heinonen.pdf>. Luettu: 15.09.2016.

Rantapallo 2013. Paikka auringossa -dokumentti: näin suomalainen matkailija on muuttanut. Luettavissa: <http://www.rantapallo.fi/matkailu/paikka-auringossa-dokumentti-nain-suomalainen-matkailija-on-muuttanut/>.

Luettu: 20.09.2016.

Rantapallo 2014. Pohjoismaalaiset yksimielisiä: nämä ovat maailman parhaat kaupunkikohteet. Luettavissa: <http://www.rantapallo.fi/matkailu/pohjoismaalaiset-liikuttavan-yksimielisia-nama-ovat-parhaat-kaupunkikohteet/>.

Luettu: 20.09.2016

Rantapallo 2014. Uskotko tätä? Suomalaiset matkustavat eniten koko maailmassa! Luettavissa: <http://www.rantapallo.fi/matkailu/uskotko-tata-suomalaiset-matkustavat-eniten-koko-maailmassa/>. Luettu: 21.09.2016

SMAL 2016. Suomen matkatoimistoalan liitto ry (SMAL). Luettavissa: <http://www.smal.fi/fi/SMAL>. Luettu: 20.09.2016.

Cooper, C., Fletcher, J., Fyall, A., Gilbert, D. & Wanhill, S. 2008. Tourism principles and practice. Fourth edition. Pearson Education. England.

Holloway, J C. & Humphreys, C. 2012. The business of tourism. Ninth edition. Pearson Education. England.

Tamminen, T. 2011. Suomalainen matkustaa innokkaasti vapaa-ajallaan. Luettavissa: http://tilastokeskus.fi/artikkelit/2011/art_2011-09-26_006.html. Luettu: 21.09.2016

Kaiku Helsinki 2016. Kysely: suomalaiset matkustavat mieluiten puolisonsa kanssa. Luettavissa: <http://kaikuhelsinki.fi/fi/uutiskirje/kysely-suomalaiset-matkustavat-mieluiten-puolisonsa-kanssa>. Luettu: 27.09.2016.

SMAL 2016. SMALin tarina: Matkailun ja matkatoimistojen historiaa. Luettavissa: <http://www.smal.fi/fi/SMAL/Historia>. Luettu: 19.10.2016.

Horner, S. & Swarbrooke, J. 2016. Consumer behaviour in tourism. Third Edition. Routledge. London and New York.

Verhelä, P. 2014. Matkailun perusteet. SH Traveledu. Kuopio.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2010. Tutki ja kirjoita. 15.-16. painos. Kariston Kirjapaino Oy. Hämeenlinna.

Vilkkä, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4., uudistettu painos. PS-kustannus. Jyväskylä.

Haasio, A. 2007. Internet-tiedonhaun teho-opas. Gummerus Kirjapaino Oy. Vaajakoski.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Suomen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Kananen, J. 2014. Netnografia, verkkoyhteisöjen tutkiminen opinnäytetyönä. Suomen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. 5., uudistettu laitos. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. 1. painos. International Methelp Ky. Helsinki.